

LÊ HỮU KHÓA

CỬ LUẬN

thảm nạn tạm trú, thảm họa ẩn trú

HỌA Ồ CHUỘT
HOẠN BIỆT PHỦ

Anthropol-Asie

Kính tặng tất cả các đồng bào đang
sinh sống giữa *chòi* và *lều* trong các
khu ổ chuột đã tin, đang tin, chưa tin,
hoặc đã không còn niềm tin vào:

Thương người như thể thương thân

Lá lành đùm lá rách

Miếng khi đói bằng gói khi no

Bầu ơi thương lấy bí cùng

Một con ngựa đau cả tàu bỏ cỏ...

MỤC

Phân tích của xã hội học về bất bình đẳng
Phân diễn của xã hội học về bất bình đẳng
Phân định của xã hội học về bất bình đẳng
Phân loại của xã hội học về bất bình đẳng
Phân luận hóa của xã hội học về bất bình đẳng

Họa ổ chuột & Hoạn biệt phủ

Diễn dã công phương pháp luận của khoa học xã hội: Thực địa của thực tế, thực cảnh của thực trạng

Diễn dã bổng khoa học luận của khoa học xã hội:

Đa tri thực địa xây dựng đa lý thực luận

Diễn dã bổng lý thuyết luận của khoa học xã hội:
Đa thực địa chế tác đa lý thuyết

Phân tích của xã hội học về bất bình đẳng

Khi nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã về bất bình đẳng, thì xã hội học xây dựng các hệ thống phương pháp luận sau:

- Bất bình đẳng trong đời sống xã hội, trong quan hệ xã hội, trong sinh hoạt xã hội, tới từ tổ chức xã hội, hệ thống xã hội và cơ cấu xã hội, nơi mà cá nhân sinh ra *từ xã hội và bằng xã hội*
- Bất bình đẳng trong tổ chức xã hội, hệ thống xã hội và cơ cấu xã hội mang tới những *hậu quả xã hội*, từ văn hóa tới giáo dục, từ vật chất tới tinh thần, từ tín ngưỡng tới tâm linh.
- Bất bình đẳng trong xã hội từ tài chính tới kinh tế mang *hậu nạn xã hội* của bất bình đẳng từ trường học tới thi cử, từ hệ thống xếp hạng xã hội tới hệ thống chọn lọc xã hội, quyết định các bậc thang thành công hay thất bại của cá nhân.

Nhận thức luận của xã hội học về bất bình đẳng có trình tự của cả một nhân kiếp với:

- *Giáo dục*, từ thiếu nhi tới lúc trưởng thành, nơi mà giáo dục là hệ thống giáo dưỡng cá nhân qua hệ *thức (kiến thức, tri thức, trí thức, ý thức, nhận thức)*. Nơi đây, bất bình đẳng có ngay trong hệ *giáo (giáo dục, giáo khoa, giáo trình, giáo án)*, cả hai -hệ *thức* và hệ *giáo-* đều tùy thuộc vào hệ *độ (mật độ, cường độ, mức độ)* làm nên *trình độ* của học sinh, sinh viên, tới từ *trình độ* của thầy cô trong một môi trường giáo dục, cao hay thấp thường tùy thuộc vào giàu với nghèo tới tự vốn xã hội của gia đình.
- *Nghề nghiệp*, từ hành nghề tới hội nhập xã hội, nơi mà vốn liếng gia đình đóng góp tích cực từ học lực, học vị, học hàm tạo ra thành công trong học đường sẽ là bàn đạp cho: thành tài trong nghề nghiệp, tạo ra thành tựu trong kinh tế rồi thành đạt trong xã hội. Chuyện thành bại của một cá nhân luôn tới từ tổ chức xã hội, hệ thống xã hội và cơ cấu xã hội, nuôi nấng rồi nuôi dưỡng trực tiếp hoặc gián tiếp các bất bình đẳng xã hội.
- *Cư trú*, là điều kiện xã hội hằng ngày của *nơi ăn chốn ở*, nơi mà tiện nghi gia đình và cá nhân vừa dựa vào vốn tài chính và kinh tế, mà còn dựa vào vốn giáo dục và văn hóa. Có những nơi cư trú đầy đủ, có những nơi cư trú tồi tàn, chỉ báo cư trú trở thành chỉ báo văn minh của cá nhân, của gia đình, và lâu dài sẽ biến thành chỉ báo văn hiến của một xã hội, của một dân tộc.

Phân diện của xã hội học về bất bình đẳng

Xã hội học đề nghị các phân tích để phân loại về bất bình đẳng, mà quá trình phân loại hóa đi từ kinh nghiệm chủ quan của cá nhân tới ý thức của tập thể, rồi từ ý thức của tập thể tới nhận thức chung của toàn xã hội:

- Có những bất bình đẳng *chấp nhận được* như có kẻ giàu người nghèo, và có những bất bình đẳng *không chấp nhận được* như kẻ giàu bóc lột người nghèo.
- Có những bất bình đẳng *nhận thấy được* như có kẻ giàu khỏe của, khỏe nhà, và có những bất bình đẳng *không thấy được* như kẻ giàu bất chính từ buôn gian bán lận.
- Có những bất bình đẳng *tha thứ được* như kẻ giàu tiêu xài hoang phí, và có những bất bình đẳng *không tha thứ được* như kẻ giàu tiêu xài hoang phí trên mồ hôi nước mắt của người nghèo.

Khi phân loại về bất bình đẳng, xã hội học cần trọng ngay trên hệ *cảnh* (*bối cảnh, thức cảnh, hiện cảnh, hoàn cảnh, thảm cảnh*), nơi mà không gian và thời gian trong sinh hoạt xã hội quyết định từ nhận định tới phán quyết về bất bình đẳng, từ đó điều kiện hóa *nhân sinh quan* và *thế giới quan* của mỗi cá nhân, của mỗi gia đình, đang là chủ nhân giàu hay là nạn nhân nghèo:

*Những cá nhân thừa hưởng từ trong trứng nước các đặc lợi của cha mẹ qua *quan hệ-tiền tề-hậu duệ* thấy cuộc sống của chúng trong biệt thự, biệt dinh, biệt phủ của cha mẹ là chuyện bình thường.

*Những cá nhân cùng những gia đình đang phải sống trong các khu ổ chuột, lúc *màn trời chiếu đất*, lúc *đầu đường xó chợ* mà phải thấy *quan hệ-tiền tề-hậu duệ* qua các biệt thự, biệt dinh, biệt phủ từ tham ô, tham nhũng mà ra, thì đây là chuyện không bình thường.

Khi phân loại về bất bình đẳng để nhận ra sự phân hóa của xã hội tới từ bất bình đẳng giữa các thành phần xã hội, thì *tri giác luận của xã hội học* trực tiếp đề nghị:

- Không thể nào nghiên cứu, điều tra về về *bất bình đẳng*, mà không khảo sát, điền dã về *bất công*.
- Cập bài trùng bất *bình đẳng-bất công* trong quá trình học thuật làm nên nhận định tổng quan sẽ xây dựng phân tích tổng quát của xã hội học.

Phân định của xã hội học về bất bình đẳng

Từ *phân loại hóa* tới *phân cực hóa* về bất bình đẳng, xã hội học càng cần trọng trong sự vận hành của hệ *cảnh* (*bối cảnh, thức cảnh, hiện cảnh, hoàn cảnh, thảm cảnh*), nơi mà hành vi của cá nhân trong quan hệ xã hội quyết định từ trực quan tới trực luận của cá nhân này trước sự vận hành của bất bình đẳng:

*Những cá nhân đang hành nghề và đang nhận lương bổng của người chủ đang bóc lột mình, có phản ứng không tố cáo kẻ làm chủ của mình, trước nạn thất nghiệp và nghèo túng hiện nay đang vây bủa chính họ.

*Những cá nhân đang hưởng các tư lợi và đang nhận các đặc ân của người chủ đang xem mình chỉ là công cụ, lại có phản xạ hợp tác với chủ để bóc lột các đồng nghiệp khác, đang gặp khó khăn và túng quẫn. Từ đây, các chuyên khoa của xã hội học đã nhận ra được bản lai diện mục trong sự vận hành của bất bình đẳng:

-Với *xã hội học cơ chế*, với loại người *bảo hoàng hơn vua*, luôn đứng về phía chủ nhà, chủ đất để bòn rút các tội tở của chủ.

-Với *xã hội học lao động*, thì loại *cai thầu, cai thợ*, luôn đứng về phía chủ để áp đảo các người lao động chân chính khác.

Tuệ giác luận của xã hội học càng phải cần trọng hơn trong ngữ vựng, ngữ văn, ngữ pháp về bất bình đẳng và bất công:

*Khi tập thể và cộng đồng, lên án bất bình đẳng và bất công đã tạo ra bởi bọn *đầu đảng, đầu sỏ, đầu sòng*, làm giàu trên mồ hôi nước mắt của người nghèo, thì chính loại *bảo hoàng hơn vua* sẽ đứng ra làm công an để bảo vệ an ninh cho bọn bất chính.

*Khi xã hội và dân tộc xét xử bất bình đẳng và bất công được chế tác bởi bọn *đầu lãnh, đầu nậu, đầu cơ* làm giàu trên sức lao động của đồng loại, thì chính loại *cai thầu, cai thợ* sẽ đứng ra giữ trật tự cho chủ của chúng, để bảo vệ tài sản cho bọn bất lương này.

Chính đây là thảm kịch của xã hội Việt, là thảm nạn của dân tộc Việt, nơi mà:

-Chính quyền ăn chia với trọc phú, bằng *ô dù* và *sân sau*

-Công an chia chác với xã hội đen, bằng *muru hèn kế bản*

-*Tham những trị* chung chia cùng *công an trị*, bằng *mua quyền bán chức*.

Bạo quyền độc đảng toàn trị hiện nay đang bảo vệ cho một hệ thống xã hội bị ký sinh hóa qua *đặc quyền, đặc lợi, đặc ân* chung quanh ĐCSVN.

Phân loại của xã hội học về bất bình đẳng

Khi xã hội học về nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã về bất bình đẳng, thì xã hội học luôn được trợ lực bởi:

- *Sử học*, để nhận diện được các giai đoạn xã hội đã tạo ra bất bình đẳng ngay trong đời sống xã hội.
- *Triết học*, để nhận định được từ các lý luận và lập luận của kẻ chủ xướng đã tạo ra bất bình đẳng cũng như của nạn nhân.
- *Chính trị học*, có những chế độ, những định chế, những cơ chế tạo ra bất bình đẳng ngay trong sự vận hành của nó.
- *Luật học*, nhận diện công bằng để bảo vệ công lý, vận dụng công pháp để bảo hành công luật, không chấp nhận bất công.

Khi xã hội học phân tích rồi giải thích về bất bình đẳng, thì quá trình phân loại hóa các bất bình đẳng khác nhau, sẽ tạo ra các bất công khác nhau:

- *Bất bình đẳng ngay trong cơ may để thành công* trong xã hội, từ kinh tế tới tài chính, từ văn hóa tới giáo dục, từ bé tới lớn...
- *Bất bình đẳng ngay trong phân nhiệm về quyền lợi* trong xã hội, nơi mà kẻ nắm quyền lực là kẻ có quyền lợi để tạo ra *tư lợi*.
- *Bất bình đẳng ngay trong phân phối các vốn xã hội*, nơi mà bất bình đẳng *con quan* thì được làm *quan* sẽ trực tiếp tạo ra bất công của loại *cướp* ngày là *quan*, qua sinh hoạt bất chính của *quan hệ-tiền tệ-hậu duệ*.

Khi xã hội học phân loại hóa để phân luận hóa về bất bình đẳng, thì tính *đa luận* trước bất bình đẳng và bất công, có hai quan niệm khác nhau:

- *Bất bình đẳng tới từ bất xứng*, kẻ nghèo dù ngày ngày thức khuya dậy sớm, dầm mưa dãi nắng nhưng vẫn cũng quần. Trong khi bọn giàu thì ngày ngày, *thừa gió bẻ măng, thừa nước đục thả câu* để vợ vét từ tiền của tới tài nguyên...
- *Bất bình đẳng tới từ bất chính*, người nghèo dù lương thiện trong *chân lâm tay bùn, cày sâu cuốc bẫm*; còn kẻ giàu *chờ sung rụng, ăn cổ đi trước lợi nước đi sau* qua các hành tác bất lương. Người giàu lương thiện không phải là *cá mè một lứa* với bọn *bất lương, bất chính* này, vì chúng luôn mang bản chất *trộm, cướp, giết, rất bất nhân* trước đồng loại.

Phân luận hóa của xã hội học về bất bình đẳng

Nội chất của bất bình đẳng không chỉ ở tài chính, kinh tế, hoặc giáo dục, văn hóa, mà bất bình đẳng phủ trùm lên sinh hoạt xã hội, quan hệ xã hội, đời sống xã hội:

- Kẻ có tiền, sống trong biệt thự, biệt dinh, biệt phủ thì tự xem mình là *đại gia*, mặc dầu cùng lúc bị xã hội tên gọi là *trọc phú*.
- Người không có tiền, sống khu ổ chuột, ăn ở trong lều chõ, thì mang số phận *đầu tắt mặt tối*, với nhân kiếp *con sâu cái kiến*.

Tên gọi xã hội chính là *thước đo xã hội* của một dân tộc mà hiện nay:

*Lấy *vật chất chủ nghĩa* để thay tráo các giá trị tinh thần có trong giáo lý của tổ tiên Việt: *lá lành đùm lá rách*.

*Lấy *cá nhân chủ nghĩa* để tráo đổi các giá trị đạo đức có trong luân lý của giống nòi Việt: *miếng khi đói bằng gói khi no*.

*Lấy *ích kỷ chủ nghĩa* để tráo đổi các giá trị tâm linh có trong đạo lý của dân tộc Việt: *bầu ơi thương lấy bí cùng*.

Khi tính nội kết giữa *vật chất chủ nghĩa*, *cá nhân chủ nghĩa*, *ích kỷ chủ nghĩa* kết lại như một khối mê thức, thì nó sẽ sinh đứa con quái thai, kiêu căng trong sinh hoạt xã hội, ngạo mạng quan hệ xã hội, bỉ ổi trong đời sống xã hội với các hành vi:

- *Có tiền mua tiên cũng được*, nên chúng không tự thấy chúng lỗ bịch khi xây rồi sống trong biệt thự, biệt dinh, biệt phủ kề cận với chòi lều trong các khu ổ chuột.
- *Ai chết mặc ai*, trong một xã hội với bạo đồng bào từ dân hiền giờ đã thành *dân đen* trong họa cảnh *đầu đường xó chợ*, từ dân lành giờ đã là *dân oan* trong họa cảnh *màn trời chiếu đất*.
- *Tiền thầy bỏ túi*, bằng *móc ngoặc* giữa bạo quyền độc đảng công an trị ăn chia với tà quyền tham nhũng trị, có tham quan đi đêm bằng ô dù cùng *trọc phú* là *sân sau*, bòn rút ngay trên mồ hôi nước mắt của chính đồng bào mình.

Khi xã hội học nhận diện được sự bất bình đẳng giữa *cư trú* và *tạm trú*, sự bất công giữa *an trú* và *ẩn trú* trong điều kiện làm người rất khác nhau, đối nghịch nhau ngay trong cùng một xã hội, thì *hậu quả về các tiêu cực xã hội* sẽ đưa đường dẫn lối tới các giải luận của xã hội học:

- Nạn nhân chính là kẻ *bị trị*, cụ thể là bị *thống trị* bằng *cai trị*.
- Chủ mưu chính là kẻ nắm *quyền lực* để tạo *quyền lợi*, rồi biến thành *tư lợi* cho riêng nó qua đặc quyền, đặc lợi, đặc ân.

Họa ỏ chuột & Hoạn biệt phủ

Long Biên-Sóc Sơn: xã hội học so sánh cư trú

Xã hội học so sánh cư trú đề nghị các chỉ báo nghiên cứu sau đây để khảo sát thực địa và khi được rành mạch hóa bằng điền dã, sẽ đóng góp cụ thể cho phân tích và giải thích trên các kết quả điều tra về thảm trạng bất bình đẳng và bất công trong cư trú hiện nay:

- ☐ *Diện tích gia đình với số thước vuông cho mỗi cá nhân.*
- ☐ *Chu vi chung quanh nơi cư trú có: vườn, rừng, công viên...*
- ☐ *Tiện nghi của mỗi gia đình, của mỗi cá nhân so với sự trùng hợp về lợi tức được khai báo.*
- ☐ *Tôn trọng pháp luật từ kiến trúc tới xây cất.*
- ☐ *Tôn trọng pháp luật từ định cư tới quy hoạch đô thị...*

Nếu ứng dụng các chỉ báo trên vào xã hội học so sánh cư trú thì ta sẽ nhận ra ngay sự phân cực trầm trọng trong xã hội Việt hiện nay, ngay tại thủ đô Hà Nội, giữa hai khu: *khu ổ chuột Long Biên* và *khu biệt phủ Sóc Sơn*. Nơi mà khảo sát thực địa đưa ra hai chân dung xã hội nghịch chiều nhau, trong một *chế độ độc đảng toàn trị* với các phản xạ *trái luật, lách luật, xoay luật, phá luật* của đám quan chức, bám vào ĐCSVN để có *đặc quyền, đặc lợi, đặc ân*:

* *Khu ổ chuột Long Biên*, với những gia đình từ 3 tới 6 người trong các chòi không quá 10 thước vuông, có chòi không có điện, nhiều chòi xài chung một ống nước. Có chòi phải trả hơn 1 triệu tiền mướn mỗi tháng, có nhiều người phải mướn chung một chòi, với lao động thường nhật là khuân vác, nhặt phế liệu, có người phải dậy từ 2 giờ sáng, làm việc tới cuối ngày sau 6 giờ chiều mới được nghỉ ngơi.

* *Khu biệt phủ Sóc Sơn*, có các biệt phủ của các quan chức tới các tướng, lại có thêm đám nghệ nô, bút nô, mang danh hiệu là ca sĩ nhưng có ăn chia từ ô dù tới sân sau với các lãnh đạo của ĐCSVN. Xây cất trái phép biệt phủ ngay trên khu rừng phòng hộ, với nhiều mẫu đất, có những biệt phủ với diện tích rộng hơn cả khu ổ chuột Long Biên.

Sự phân cực được nhận diện bằng xã hội học so sánh cư trú trao tới xã hội học phân tích *chế độ toàn trị* những dữ kiện chính xác cùng những chứng từ rành mạch là *chế độ độc đảng toàn trị* đã sinh ra ít nhất hai đứa con quái thai:

**Tà quyền độc đảng đặc lợi trị* là đám quan chức chung quanh ĐCSVN

**Ma quyền độc đảng quan hệ trị* của lũ quan hệ-tiền tệ-hậu duệ.

Xóm phao: tạm ẩn trú dài

Ngay tại thủ đô Hà Nội, dưới cầu Long Biên, có khu *Xóm Phao*, với các chòi, dọc bờ sông, cư dân sống, ăn, ngủ trong một sinh hoạt mà xã hội học cư trú gọi là: *tạm trú dài*, vì có những gia đình sống tại đây đã hơn 20 năm với các đặc điểm xã hội sau:

****Đặc điểm định cư:***

-Đa số tới từ các tỉnh chung quanh Hà Nội, đã gặp khó khăn về nghề nghiệp và kinh tế ngay tại nơi chôn nhau cắn rốn của mình, không thấy lối ra và chọn Hà Nội là nơi dung thân.

-Các chòi dựng dọc bờ sông có tường, mái, cửa tới từ nhiều vật liệu phế thải khác nhau, trong đó phế liệu gỗ được sử dụng triệt để. Một hiện tượng không thấy tại các khu ổ chuột-người ở miền Trung và miền Nam, Xóm Phao tận dụng các mảnh gỗ của các bàn thờ được vát ra đường.

-Cùng một khu ổ chuột nhưng có sự phân loại các chòi: *chòi cấp cao* có mái tôn, *chòi cấp thường* có tường gỗ, *chòi cấp thấp* không tôn, không gỗ, với mái thấp và tường hờ.

****Đặc điểm nghề nghiệp:*** cha mẹ nuôi gà, nuôi heo tại chỗ, lợi tức bất thường. Thanh niên, thiếu nữ, ở tuổi trưởng thành làm khuôn vác chung quanh chợ, gần nhất là chợ Long Biên.

-Thế hệ thứ ba, thiếu nhi và thiếu niên có đi học, thường bỏ học sớm.

****Đặc điểm sinh hoạt:***

- Khu vực này không có điện phải sử dụng ổ điện riêng.

- Cạnh sông, nhưng không có nước sạch, vì nước ở đây vừa bị ô nhiễm phèn, vừa bị ô nhiễm tới từ sắt.

- Mỗi gia đình có hai khu: khu sông là chòi phao là nơi ngủ, khu bờ là nơi nấu nướng ngoài trời.

****Đặc điểm khí hậu:***

- Cư dân tại đây lo sợ nhất hai mùa: mùa giông thì các chòi dễ bị cuốn sập, và mùa nước lũ thì các chòi dễ bị cuốn trôi.

- Các chòi dễ bị cuốn sập bởi giông, nếu không xây lại được, thì thường bị bỏ tại chỗ, và nạn nhân của giông xây một chòi mới khác gần đó.

- Điều kiện khí hậu ngặt nghèo khi sống cạnh sát bờ sông, nhưng những người sống tại đây vẫn quyết định ở lại, vì khi họ trả lời phỏng vấn đều xác nhận là các khu ổ chuột khác trong đất liền cũng phải trả tiền thuê nhà.

Khu ổ chuột: ***hành tinh không chính quyền***

Khu ổ chuột mang tên Xóm Ốc, tại Bình Chánh, thành Hồ, là tiêu biểu cho hình tượng các khu ổ chuột mà xã hội học cư trú gọi là hành tinh không chính quyền. Điền dã thực địa tại Xóm Ốc để lộ ra chân dung xã hội của một khu ổ chuột:

- ☐ Chính quyền hoàn toàn vắng mặt tự an ninh tới hành chính
- ☐ Chính quyền vắng mặt luôn từ an sinh xã hội tới giáo dục
- ☐ Chính quyền thật sự vắng mặt trước *luật rừng* giữa các cư dân đang sinh sống tại đây.

Phương pháp trực quan tại chỗ đưa ra các dữ kiện đặc thù khác của khu ổ chuột này:

- ☐ Những bảng hiệu được gắn, treo, dán ngay tại chỗ: *“đất đang tranh chấp”*.
- ☐ Những chòi được dựng lên gấp vội để cho mượn với các gia đình đông con.
- ☐ Trẻ con được các hội tôn giáo cho đi học miễn phí, vì các trường chung quanh phải đóng học phí.

Khi phỏng vấn các chủ hộ của mỗi gia đình, thì các bậc cha mẹ đưa ra những thông tin sau:

- ☐ Chính quyền: *“không hề ngó ngàng gì tới khu này, ai sống chết mặc ai”*.
- ☐ Chính quyền địa phương thông báo: *“sẽ giải tỏa, nhưng không thông tin rành mạch về nội dung cũng như thời hạn nào thì khu này bị giải tỏa”*.
- ☐ Các hội đoàn tự thiện và các chủ thể thiện nguyện tới cung cấp thường xuyên: *“thực phẩm, ẩm thực, không có thực phẩm thiện nguyện thì không biết ăn uống, sinh sống ra sao nữa”*.

Xã hội học cư trú từ quan sát tới phỏng vấn, rồi từ hồi ký cá nhân tới sự ký gia đình, cho xuất hiện một sự thật về tổ chức gia đình tại đây:

- ☐ Vai trò trung tâm trong quản lý gia đình của các người mẹ.
- ☐ Bốn phận có tính chủ chốt của những người vợ trong quản lý kinh tế, tài chính, vật chất cho cả gia đình.
- ☐ Trách nhiệm của phụ nữ là vợ, là mẹ, là bà nội, bà ngoại là những chủ thể nhận bốn phận, lãnh trách nhiệm và có tầm nhìn tương lai cho gia đình, vượt hẳn nam giới, thường vắng mặt.

Khu ổ chuột:

Sống cùng người chết tại các nghĩa trang

Chung quanh thành Hồ, có những nghĩa trang lớn nhỏ, những nghĩa trang này thường bị biến thành các khu ổ chuột của những cư dân tới từ nhiều tỉnh, vùng, miền, với xuất xứ và lý lịch rất khác nhau, chỉ có chung một số phận:

- ☐ Nghèo túng không có nhà, không có tiền mướn nhà
- ☐ Những gia đình không có “hộ khẩu”
- ☐ Những gia đình mới tới từ miền Trung, sau biến nạn Formosa
- ☐ Những gia đình mới tới từ miền Tây, sau họa nạn ngập mặn tại đồng bằng sông Cửu Long.
- ☐ Những gia đình có gốc là người Sài Gòn, bị bắt đi kinh tế mới sau 1975, sau đó về lại Sài Gòn, bị mất nhà, sống cảnh vô gia cư...

Kiến trúc các khu ổ chuột trong các nghĩa trang có những đặc thù sau:

- ☐ Những ngôi mộ được chọn là nơi cư trú thường có mái che.
- ☐ Những ngôi mộ không có mái che, đủ cho một gia đình thì được nối bằng các mảnh nhựa hoặc gỗ giữa các ngôi mộ thành hình vuông hoặc hình chữ nhật mà những ngôi mộ là trụ cột.
- ☐ Những ngôi mộ có khoảng trống được lát gạch thường được dùng làm nấu nướng, hoặc là nơi ăn chung của gia đình.

Cảnh quan trong nghĩa trang là nơi: cỏ dại, lau sậy, có loại cao hơn đầu người. Sinh hoạt hằng ngày phải sống chung với cây cỏ mọc chằng chịt trong nghĩa trang. Có gia đình chọn công việc “dọn cỏ”, “lau quét”, “giữ vệ sinh” cho các ngôi mộ được các gia đình chủ các ngôi mộ “cho tiền mà sinh sống qua ngày”.

Khi vận dụng quan sát và phỏng vấn về vấn đề điện, nước trong các khu nghĩa trang này, nơi mà người sống đang sống chung với người chết, thì các dữ kiện sau đây được lộ ra:

- ☐ Điện, nước thì: “Phải câu từ ngoài đường vào nghĩa trang”
- ☐ Điện, nước thì: “Thì mỗi gia đình phải tự lo, mạnh ai nấy lo”

Lợi tức đặc biệt của các cư dân tại đây là:

- ☐ “Tiền có được vào những dịp có nhiều người đi viếng mộ”
- ☐ “Tiền có được tới từ các gia đình chủ mộ giao cư dân giữ sạch mộ phần cho người nhà của họ”.

Khu ổ chuột:

Chân dung cư dân lưu động

Khảo sát về xã hội học cư trú tại các khu ổ chuột sẽ chóng chầy dẫn tới điều tra về các cá nhân có “*chân dung di dân*” giữa các khu ổ chuột, với lý lịch xã hội sau:

- ☐ Các cá nhân sống độc thân, không gia đình
- ☐ Các cá nhân sinh sống bằng những nghề nhặt phế liệu
- ☐ Các cá nhân có quá khứ “*bụi đời*” từ lâu.

Khi các cá nhân di chuyển từ khu ổ chuột này tới khu ổ chuột khác, thì có hai thành phần khác nhau:

- ☐ Thành phần thứ nhất có quen biết qua quan hệ bạn bè hay gia đình trong các khu ổ chuột khác nhau.
- ☐ Thành phần thứ hai không có quen biết sinh sống tùy tiện: “*tiện khu nào thì tới khu đó, tùy ngày, tùy mùa*”.

Các nghề được thấy từ quan sát thực địa là lượm nhặt ve chai, nhưng khi đi sâu vào phỏng vấn thì có những cá nhân ngày ngày nhặt lượm tại

- ☐ các chợ của thành phố,
- ☐ các khu rác,
- ☐ các khu công nghiệp...

Khi trả lời về lợi tức hằng ngày, thì các cá nhân này thường đưa ra con số:

- ☐ Bình thường là khoảng 50.000 đồng một ngày
- ☐ Có ngày được hơn 100.000 đồng
- ☐ Chưa hề biết lợi tức bạc triệu

Nơi sinh sống, ăn, ở, ngủ hàng ngày cũng là nơi:

- ☐ Không tích tụ các phế liệu lượm nhặt được
- ☐ Không tích tụ các vật dụng được các hội từ thiện trao tặng, mà tìm cách bán lại ngay ngoài thị trường.

Các cá nhân có “*chân dung di dân*” giữa các khu ổ chuột, thường sống với thực tế:

- ☐ “*Vạ đâu ăn đó, vạ đâu ngủ đó*”
- ☐ “*Không cần nệm ấm chăn êm*”
- ☐ “*Không cần giường, tủ, bàn, ghế...*”
- ☐ “*Chỉ cần có miếng ăn, và có nơi ngủ là đủ*”.

Biệt phủ của Huyện ủy Hà Nam.

Khu ổ chuột trong nghĩa trang: *Trẻ con từ sống còn tới sinh tồn*

Khảo sát thực địa của xã hội học cư trú tại các khu ổ chuột trong các nghĩa trang cho xuất hiện chân dung của thiếu nhi và thiếu niên:

- ☐ Rỗng sinh hoạt giáo dục của học đường.
- ☐ Vắng sinh hoạt giáo dục của gia đình.
- ☐ Trống sự chăm sóc thường xuyên của phụ huynh.

Từ sáng tới chiều tối, các em thường sống trong quan hệ của các nhóm nhỏ, có khi chỉ một mình lẩn quẩn trong nghĩa trang. Khi quan sát tại chỗ các sinh hoạt của các em, thì hệ “*sống còn-sinh tồn*” thường nhật là:

- ☐ Lấy các trái cây vừa được cúng xong tại các mộ.
- ☐ Các trái quả lấy được thường là các bữa ăn trong ngày.
- ☐ Những ngày lấy được nhiều hoa quả các em mang về cho gia đình.

Khi so sánh các sinh hoạt “*kiếm ăn*”, “*kiếm sống*” giữa các khu ổ chuột, thì chính các cư dân khu ổ chuột trong các nghĩa trang xác nhận:

- ☐ “*Sống trong nghĩa trang được ăn trái cây cúng*”.
- ☐ “*Sống trong nghĩa trang được có tiền thưởng giữ lau quét mộ*”.
- ☐ “*Sống trong nghĩa trang được ăn được tiền các người tới viếng mộ*”.

Tại nghĩa trang Gò Dưa, điều tra thực địa cho thấy các dữ kiện được xem là “*công việc hằng ngày*” của các cư dân tại đây:

- ☐ “*Đón khách viếng mộ ngay ngoài đầu cổng*”
- ☐ “*Hỏi khác tìm mộ ai? Tên gì? Rồi hướng dẫn họ tới nơi*”
- ☐ “*Khi khách biết mộ của người nhà họ, thì cứ đi theo họ, trong lúc họ khấn vài trước mộ, thì mình lau quét mộ đó, rồi xin tiền họ*”
- ☐ “*Khi họ cho tiền rồi, thì hứa sẽ giữ sạch ngôi mộ đó thế họ*”...

Loại “*công việc hằng ngày*” này cũng đòi hỏi hiểu biết cụ thể:

- ☐ “*Khi họ tìm mộ thi sĩ Bùi Giáng, thì dắt họ vô phía trong, đứng nơi*”.
- ☐ “*Khi họ tìm mộ nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, thì dắt họ về phía chùa, kế bên*”.

Người già trong khu ổ chuột: *lệ thuộc của lệ thuộc*

Khảo sát thực địa tại các khu ổ chuột, tại nơi có các thành viên gia đình cùng chúng sống trong các chòi, thì chân dung của các người già sẽ dẫn tới điều tra về sinh hoạt cá nhân thường nhật của các người này, nơi mà thực tế *lệ thuộc của lệ thuộc* hiển hiện như một thảm cảnh:

- ☐ Các người này sống hoàn toàn lệ thuộc vào con cháu
- ☐ Họ lệ thuộc từ tài chính tới ăn uống, từ vệ sinh tới sức khỏe...

Tại đây, xuất hiện hai thành phần khác nhau:

- ☐ các người già còn lao động được, có kế sinh nhai, có tự chủ.
- ☐ các người già không còn lao động được, không sinh nhai riêng được.

Từ hai thành phần này, có hai loại tiểu nhóm khác xuất hiện, tạo ra bốn thành phần có bốn số phận khác nhau:

- ☐ các người già còn lao động được, còn giúp được con cháu.
- ☐ các người già còn lao động được, tự lo liệu cho họ được.
- ☐ các người già không còn lao động, nhưng được con cháu chăm sóc.
- ☐ các người già không còn lao động, và bị con cháu bạc đãi.

Khi liên kết ba loại điều tra thực địa của *xã hội học cư trú*, *xã hội học lao động* và *xã hội học kinh tế cá nhân*, thì các nạn cảnh của *xã hội học y tế* sẽ xuất hiện:

- ☐ Các người già được con cháu chăm sóc thì chuyện lo liệu sức khỏe, bệnh tật, thuốc men được nêu rõ trong toan tính của mỗi gia đình.
- ☐ Các người già không còn lao động, và bị con cháu bạc đãi thì vừa sống, vừa phải giấu diếm các thực trạng về sức khỏe, về bệnh tật, không dám thổ lộ các nhu cầu cần thuốc chữa.

Thảm cảnh *lệ thuộc của lệ thuộc* hiển hiện như một xã hội nơi mà chế độ độc đảng toàn trị, độc tài nhưng bất tài sẽ là thực tế đôi: bỏ rơi dân lành trong các khu ổ chuột và bỏ rơi lần thứ hai các người già:

- ☐ không có trợ cấp xã hội,
- ☐ không có bảo hiểm y tế.

Thảm cảnh *lệ thuộc của lệ thuộc của* các người già trong các khu ổ chuột là họ thật sự mất *nhân vị*, vì chính quyền độc đảng toàn trị đã không có *nhân bản* lẫn *nhân tri* từ khi nó cướp được chính quyền!

Số kiếp kinh rạch

Điều tra thực địa về các khu ổ chuột chung quanh các thành phố cho xuất hiện một loại địa lý đô thị xây lẫn chiếm các kinh rạch:

- ☐ Các chòi thường được xây dọc các bờ kinh gây khó khăn các dòng chảy, nước còn được thoát bình thường.
- ☐ Các chòi còn lẫn lộn các rạch với chiều rộng nhỏ hơn kinh, tại đây nước dễ bị nghẽn vì các lượng rác quá tải.

Khu ổ chuột *Xuyên Tâm*, tại Bình Thạnh, là thí dụ tiêu biểu cho số kiếp kinh rạch của các nạn nhân phải sống hàng ngày với ô nhiễm ở mức cao nhất, với khoảng 2600km, và hơn 1600 hộ đang cư ngụ thường xuyên, với lượng nước thải lớn chưa qua xử lý, cả không gian là một hồ rác công cộng... Khu ổ chuột với thực tế *người phải sống với rác*, đưa ra các dữ kiện khác về khảo sát thực địa:

- ☐ Trước 1975, con người còn tắm mỗi chiều trên các kinh rạch này, giờ đây rác là thực thể thường trực, với dòng nước đen đặc.
- ☐ Người sinh sống tại đây, cũng phải nhận mức ô nhiễm trầm trọng với nhiều xác thú vật, không được dọn dẹp.
- ☐ Với lượng rác quá lớn, và các công nhân của sở vệ sinh không còn vớt rác nữa, biến cả khu vực này thành ổ bệnh nguy hiểm cho dân cư tại đây.

Khi phóng vấn các cư dân tại đây, thì các dữ kiện khác được đưa ra:

- ☐ Tất cả rác tồn đọng tại đây không chỉ của khu này, mà của nhiều khu, nhiều, xóm, nhiều quận chung quanh dồn lại đây.
- ☐ Lượng nước thải chưa qua xử lý dồn về đây có cả các nước của các khu vực chung quanh, kể cả khu trung lưu cận kề đây.

Khu vực vắng an ninh, rỗng chính quyền, trống giáo dục, lại là:

- ☐ Ổ của các tội phạm, từ du côn, du đảng, lưu manh, với trộm cắp,
- ☐ Ổ cư ngụ của các thành phần *xã hội đen* từ buôn lậu hàng hóa tới buôn bán ma túy...

Khi vào sâu trong phóng vấn, thì một dữ kiện khác lộ ra về đời sống tạm bợ với rất nhiều khó khăn nhiều gia đình phải mượn nhà, mà tiền nhà là nỗi lo rất nặng nề. Nhiều gia đình phải cho con cháu nghỉ học để lao động, chia sẻ gánh nặng sinh nhai cùng tiền mượn nhà với cha mẹ.

Nhân kiếp chuồng lồng

Khu ổ chuột không chỉ chung quanh các thành phố, trên sông, kinh, rạch, mà ở ngay trung tâm thành phố, lại ngay trong khu được xem là giàu có, đó là khu *Mã Lạn*, quận Nhất, tuyến đường Nguyễn Cư Trinh, Nguyễn Trãi. Ngay trung tâm thành phố, với khoảng 2600 nhân khẩu, hơn 550 hộ, với khoảng 300 căn ổ chuột, kề cận với các khu nhà chọc trời. Đây là loại khu nhà loại *chuồng, lồng*, với khoảng 5m vuông cho một gia đình hai hoặc ba người; có nhà 10m vuông có hơn sáu người cùng chung sống. Điều tra thực địa bên trong cho xuất hiện các dữ kiện cứ trú sau:

- ☐ Khu bếp cũng là khu vệ sinh.
- ☐ Một người sử dụng vệ sinh, những người khác phải ra khỏi nhà.
- ☐ Các đồ vật chiếm chỗ như xe, được đưa ra ngoài, đặt trước nhà.
- ☐ Đường đi lại rất hẹp, chỉ đủ một xe qua.

Lỡ khi gặp hỏa hoạn thì đây là nơi có thể gây ra nhiều tai nạn, quan sát thực địa phối hợp với phỏng vấn các cư dân, các dữ kiện khác được xuất hiện:

- ☐ Có rất nhiều nhà không có ánh sáng mặt trời trong ngày.
- ☐ Người sinh sống tại đây xác nhận đây là khu “*thiếu không khí*”.

Khi tới chủ đề về tái định cư trong tương lai, thì các lập luận sau đây được cư dân tại đây đưa ra:

- ☐ “*Sống ngay trung tâm thành phố thì rất dễ đi lại*”.
- ☐ “*Có mặt ngay trung tâm thành phố thì dễ dàng tìm được việc làm*”.
- ☐ “*Giá thuê vuông tại khu này rất cao, nếu được bồi thường thỏa đáng thì có thể mua được một căn hộ ngoại ô, lúc đó mới tính chuyện dời đi*”.

Không gian chật hẹp của khu này có các đặc tính độc nhất:

- ☐ Có nhiều cầu thang, nhưng không phải là cầu thang cấp cứu, mà là cầu thang của các căn hộ với các gia đình sống trên gác, trên lầu.
- ☐ Các cầu thang này được xây trên lối đi chung, với các khổ cầu thang rất hẹp.
- ☐ Một mạng chằng chịt dây điện, điện thoại thấp ngang đầu người.

Tại đây, cư dân tự tạo cho mình phản xạ thích ứng “*sống chật, ăn hẹp*”.

Số phận muỗi, ruồi, chuột, bọ

Tại Hà Nội, khu ổ chuột tại cầu Long Biên, phường Phúc Xá, Ba Đình, mà con tính hiện nay lên tới hàng trăm ngàn con người, một lực lượng đông đúc phục vụ nhân công không những cho chợ Long Biên, mà còn là lực lượng bán rong cùng khắp Hà Nội. Các dữ kiện cư trú sau đây được chứng thực từ quan sát trực quan tới phỏng vấn tại chỗ:

- ☐ Một khu không có ánh nắng vào từng nhà.
- ☐ Mùa hè nóng bức tới ngộp.
- ☐ Mùa đông gió rét buốt.

Mỗi căn thường là năm thước vuông, ít có căn được khoảng mười thước vuông, với khu vệ sinh không được ổn định, sống với số phận *muỗi, ruồi, chuột, bọ*, với không gian chung để sử dụng nước, để làm bếp. Mỗi căn thường xây dựng rất tạm bợ:

- ☐ Bằng mái tôn, có khi bằng bìa cứng,
- ☐ Có chiều cao thấp, chỉ hơn đầu người,
- ☐ Dễ sụp, rơi, đổ khi gặp gió, giông mạnh.

Nếu gọi khu này là xóm, là làng cũng không đúng, vì hình ảnh chính của khu này là một *vực rác*, với các thực tiễn: cống rãnh thường bị nghẽn, không có lối thoát; mùi nồng nặc, với ô nhiễm tồn đọng; nguồn tạo bệnh tật, dịch dễ lây lan. Khi vào sâu trong thực tế hằng ngày của cư dân tại đây, thì các lý do tại sao phải cư trú trong điều kiện ngặt nghèo tại đây, thì các lý lẽ sau được đưa ra: *“nghèo thì không làm khác được, không có cách làm khá hơn được”, “cận kề chợ dễ tìm việc làm, không có việc cũng dễ tìm ra miếng ăn”*. Khi đi xa vào quan hệ xã hội của các cư dân, làm nên đời sống xã hội thường nhật tại đây, thì một loại cực hình đã xuất hiện trong các lời trần tình: *cực hình chung vẫn là vệ sinh chung*, chuyện phóng uế bừa bãi là một thực tế mà các cư dân phải lãnh chịu hằng ngày, nhiều tháng, nhiều năm. Chính các cực hình thiếu vệ sinh, nguồn cơn của bệnh tật và ô nhiễm cùng bệnh tật mà trẻ em và người lớn tuổi phải nhận lãnh. Khi đi rộng hơn nữa vào quan hệ xã hội tiêu cực giữa các cư dân, thì có sự xuất hiện của:

- ☐ Bạo động, bạo hành, bạo lực của luật rừng *“mạnh được yếu thua”*.
- ☐ Nạn nhân là những con người thường thốt ra câu: *“phải chịu đựng thôi!”*

Oan kiếp lây lất

Khu tạm cư Thủ Thiêm giờ đã thành khu ổ chuột, trong khi đại án tham nhũng khu này từ hơn 20 năm qua đã làm cho hằng trăm ngàn đồng bào rơi vào nạn cảnh *màn trời chiếu đất*, họa cảnh *đầu đường xó chợ*. Khi *xã hội học cư trú* phối hợp với *xã hội học quyền lực* để nhận ra những thảm nạn đô thị hóa, nơi mà chính quyền chính là thủ phạm của các tệ nạn cư trú, mà vụ án Thủ Thiêm đã biến bao dân lành thành *dân oan* sống vật vờ như bụi đời, như oan hồn ngay trên mảnh đất của họ. Khu tạm cư Thủ Thiêm, đường Lương Đình Của, quận Hai, mà cư dân ở đây đã tâm sự:

- ☐ Trời nóng thì ở trong nhà: “*không chịu nổi*”
- ☐ Trời mưa thì ở trong nhà: “*nước ngập lên tới đầu gối*”.

Hệ thống cống rãnh thì hoàn toàn bị nghẽn tắc, khi bị ngập nước thì:

- ☐ “*Chính cống rãnh ngoài đường vào thẳng nhà*”
- ☐ “*Ngay trong nhà phải nhận ô nhiễm cả vùng*”.

Chưa được bồi thường thỏa đáng trước một vụ án tưởng chừng như không hề dứt, với một bộ phận quan chức tham ô đã vào vòng lao lý, nhưng lại có:

- ☐ những *đầu sỏ* của Đảng bộ,
- ☐ những *đầu nậu* của Ủy ban nhân dân Thành phố
- ☐ những *đầu sòng* trọc phú

vẫn nhõn nhơ ngoài vòng pháp luật, chính đám âm binh này cùng đám âm tướng của:

- ☐ Bộ Giao thông vận tải
- ☐ Bộ Tài nguyên môi trường

Vẫn còn giữ toan tính các trục lộ mà khi dân chúng biết được giá cả, thì hệ thống *tham* (*tham quan, tham ô, tham nhũng, tham tiền*) của chúng đưa ra giá mà dân chúng gọi là *đại lộ kim cương, cao tốc kim cương*. Vẫn chưa xong, chúng vẫn giữ tâm địa xây: nhà hát lớn, kiêu ngàn ngàn tỷ, trong khi hằng trăm ngàn con người vẫn chưa được định cư.

Chính *quỷ quyền độc đảng toàn trị* với hai âm binh của nó là *bạo quyền công an trị* và *tà quyền tham nhũng trị* đã tạo ra một loài *chuyên chính vô tri* với phản xạ *chủ nô trị*, xem dân chúng là nô lệ, nên chúng tiếp tục xây tượng đài với kính phí hằng trăm ngàn tỷ để tiếp tục ăn chia, mặc cho đồng bào phải sống lây lất trong các khu ổ chuột, sống kiếp *bụi đời*, rồi chết như *oan hồn*.

Án treo khu ổ chuột

Đó là khu nhà "ổ chuột", ở tổ 22, khu phố 3, phường 5, quận 4, khu Vân Đồn, thành Hồ với thực tế của *án treo*:

- ☐ Được chính quyền địa phương hứa hẹn tại định cư từ hơn 15 năm qua.
- ☐ Cũng chính quyền này không trả lời tại sao lại không tổ chức giải tỏa rồi tái định cư các cư dân tại đây.
- ☐ Và chính quyền này cũng không có chỉ thị để cho cư dân tại đây chỉnh sửa những căn trọ của họ đã bị xuống cấp trầm trọng.

Kiến trúc tạm bợ của khu này là:

- ☐ Nền trên gỗ xà cừ, thường xuyên bị lún sâu.
- ☐ Khi nền bị lún thì tường, mái nhà bị nghiêng.
- ☐ Cuộc sống hàng ngày rất nguy hiểm cho cư dân.

Nghịch lý tại đây là cư dân không dám chủ động:

- ☐ Xây sửa lại các nền nhà của mình bị lún nặng.
- ☐ Đầu tư vào tường, mái, điện, nước

Vì sợ chính quyền gửi công an tới tháo dỡ, đập vỡ, vì hoàn toàn không biết gì về chủ trương của chính quyền địa phương trên chương trình tái định cư. Ngày ngày cuộc sống trở nên rất khó khăn với:

- ☐ Triều cường dâng cao, làm ngập cả khu này.
- ☐ Gây ô nhiễm cả khu này, với mối đe dọa của bệnh tật.
- ☐ Cụ thể là muỗi, mòng, chuột, bọ làm cuộc sống ngày càng khó sống.

Trên truyền thông chính thức, lãnh đạo thành phố sẽ dùng tổng kinh phí là 12 ngàn tỷ đồng để di dời 12 ngàn căn nhà trên các kênh rạch, trong đó có khu Vân Đồn, trước năm 2020. Nay đã qua 2021, mọi thực trạng ổ chuột với các thảm họa hằng ngày vẫn chưa hề được giải quyết. Song song với những lời hứa hảo của chính quyền là:

- ☐ Những căn nhà tạm trú kéo dài với thời gian.
- ☐ Cuộc sống tạm bợ bất định và nguy hiểm.

Khi vận dụng trực quan của điện dã thực địa, người quan sát thấy nhiều căn nhà:

- ☐ Chỉ có hai bức tường hai bên, dễ sụp, đổ bất cứ lúc nào.
- ☐ Mái thì là những mảnh nhựa không được chống đỡ vững chắc.

Với giông gió thì chính tình mạng con người đúng là: *con sâu, cái kiến*.

Một xã hội không có cư trú: tốt!

Khi xã hội học cư trú điều tra, khảo sát, nghiên cứu về sự phân cực giữa khu ổ chuột nơi mà con người sống như con vật, và các biệt phủ nơi mà dư thừa đã biến con người thành kẻ cớm từ lối kiến trúc tới thô bỉ nội thất. Sự xuất hiện của *nhân học triết*, nơi mà cư trú là một chỉ báo sáng để xem lại đạo lý của một dân tộc, để xét lại đạo đức của một xã hội. Ricoeur xây dựng đồ hình lý giải nhân học triết chỉ qua một từ: *tốt*, nơi mà *tốt* không còn là một tính từ, hoặc trạng từ bình thường mà đã trở thành phương pháp luận rồi lý thuyết luận để *cân, đo, đong, đếm* bản chất một chế độ, một định chế, một cơ chế.

*Bước đầu tiên trong phân tích về một xã hội được xem là *tốt*, thì xã hội đó phải có:

- ☐ *Sinh hoạt xã hội tốt*
- ☐ *Quan hệ xã hội tốt*
- ☐ *Đời sống xã hội tốt*

*Bước thứ nhì trong phân tích là nếu ba chỉ báo này là ba thực cảnh cụ thể, thì bắt buộc cả ba phải tùy thuộc vào:

- ☐ *Cơ cấu xã hội tốt*
- ☐ *Hệ thống xã hội tốt*
- ☐ *Tổ chức xã hội tốt*

*Bước thứ ba trong phân tích là cơ cấu, hệ thống, tổ chức đều *tốt* thì chắc chắn là nó có gốc, rễ, cội, nguồn từ:

- ☐ *Một chế độ tốt*
- ☐ *Một chính quyền tốt*
- ☐ *Một nhận thức chung tốt.*

*Bước thứ tư trong phân tích là chế độ, chính quyền, nhận thức đều không *tốt* thì chắc chắn là nền, móng, tường, mái của xã hội đó đang bị:

- ☐ *Bất bình đẳng xấu*
- ☐ *Bất công tồi*
- ☐ *Bất nhân sâu*

Đây chính là thảm trạng hiện nay của dân tộc Việt, thảm họa của xã hội Việt, thảm nạn của giống nòi Việt, đang là nạn nhân của một chế độ *xấu, tồi, tục, dơ* tới từ một độc đảng toàn trị *thâm, độc, ác, hiểm*, tác giả của các khu ổ chuột, tác quyền của các biệt phủ xây dựng tự cái bất chính, bất lương, không hề tốt của nó.

Khu ổ chuột:

Chính quyền xấu, chính phủ tồi, chính sách tệ

Chỉ cần phối hợp *xã hội học cư trú* và *nhân khẩu học thực địa* để điều tra các khu ổ chuột đã có mặt trên hầu hết các thành phố lớn nhỏ của Việt Nam. Tại đây, quá trình điều tra giúp ta nhận ra lý lịch của các cư dân trong các khu ổ chuột, nơi mà bất bình đẳng và bất công đã hằn sâu vào nhân kiếp của các cư dân, đặc biệt là sáu thành phần sau đây:

- ☐ Dân lành bị cướp đất giờ đã thành *dân oan*.
- ☐ Dân hiền ngày càng túng quẫn trong sinh nhai giờ thành *dân đen*.
- ☐ Dân tới từ sáu tỉnh miền Trung sau biến ô nhiễm môi trường do Formosa gây ra.
- ☐ Dân tới miền Trung quê hương của lũ lụt ngày càng khó sống với quá trình phá rừng làm thủy điện
- ☐ Dân tới từ miền Nam của đồng bằng Cửu Long thừa nào trù phú, giờ đã ngập mặn tại hạ nguồn, với bao thủy điện trên thượng nguồn do Tàu họa gây ra.
- ☐ Dân từ các nông thôn, nơi mà canh nông và chăn nuôi bị phá sản ngay trong canh tác với giá cả bấp bênh, không có lời ra.

Khi *xã hội học cư trú* và *nhân khẩu học thực địa* liên kết với *kinh tế học quy hoạch* và *chính trị học tri thức*, thì câu trả lời có ngay trong thảm trạng của:

* *Chính quyền xấu*, trong một cơ chế toàn trị độc tài với các lãnh đạo bất tài, từ lý luận về chính sách tới giải luận để thực thi chính sách.

* *Chính phủ tồi*, trong hệ thống toàn trị độc trị với các quan chức không biết quản trị.

* *Chính sách tệ*, vắng tri thức, rỗng kiến thức, vắng nhận thức...

Tất cả lại bị thao túng bởi:

- ☐ *Tham nhũng trị* với tham quan sống nhờ tham ô, tham quyền để tham nhũng, lấy tham tiền để tạo tư lợi qua nhiệm kỳ.
- ☐ *Trọc phú trị* với đường dây và mạng lưới của loài âm binh với các thủ đoạn tận dụng ô dù và chống lưng để tạo sân sau bằng phản xạ phong bì.

Bọn ký sinh trùng này khai thác triệt để liên minh: *quan hệ-tiền tệ-hậu duệ* để truy cùng diệt tận *trí tuệ* ngay trong mọi chính sách quy hoạch vì dân nghèo. Muốn xóa các khu ổ chuột, trước hết phải xóa bọn này!

Xóa khu ổ chuột:

Chính quyền tốt, chính phủ lành, chính sách hay

Xóa khu ổ chuột theo nội nghĩa xóa nghèo nàn bằng ba chính sách song hành cùng lúc để tạo nên chuyện *thay đời đổi kiếp*, không cao xa trong hứa hẹn, mà chỉ bằng minh lý của tổ tiên Việt là *trong ấm ngoài êm*. Đó là ba chính sách liên kết qua *hàng số an sinh xã hội*:

- ☐ Được *cư trú* đúng nhân phẩm
- ☐ Được *giáo dục* đúng nhân tri
- ☐ Được *y tế* đúng nhân đạo.

Liên hợp *cư trú-giáo dục-y tế* là liên kết gắn bó nơi mà *an sinh xã hội* được:

- ☐ Một *chính quyền tốt* bảo vệ như quốc sách vì dân tộc
- ☐ Một *chính phủ lành* bảo hành như ưu sách vì đất nước
- ☐ Một *chính sách hay* như hàng số danh dự vì xã hội.

Tại đây, chế độ độc đảng toàn trị phải đổi thay ngay trong gốc, rễ, cội, nguồn của nó; nơi mà *ngu dân trị* không có chỗ đứng; *tham nhũng trị* không có ghé ngồi; *trọc phú trị* không còn đất để cướp. Chính quyền tốt, chính phủ lành, chính sách hay, chắc chắn là một chế độ không có nạn nhân:

- ☐ *Dân lành* không bị cướp đất để thành *dân oan*
- ☐ *Dân hiền* không bị cướp việc để thành *dân đen*
- ☐ *Dân tộc* nhận lại đạo lý “*lá lành đùm lá rách*”.

Thay đổi bản chất độc đảng bằng dân chủ, thay đời bị trị bởi toàn trị bằng giá trị của cộng hòa: *tự do-công bằng-bác ái* bằng sự thông minh biến các mô hình vi mô “*căn nhà tình nghĩa*” bằng sáng kiến làm ra sáng tạo của: *làng tình nghĩa, xã tình nghĩa, huyện tình nghĩa*. Nơi mà *bầu ơi thương lấy bí cùng* chế tác được *thương người như thể thương thân*, cụ thể qua thực tế: *cư trú* đúng nghĩa của *mái ấm gia đình*, với *giáo dục* đúng nghĩa của *học làm người* rồi *học thành tài*; với *y tế* đúng nghĩa của sức khỏe, thoát hẳn họa cảnh *thân tàn ma dại*.

Các quốc gia cùng nôl văn minh *tam giáo đồng nguyên* với Việt Nam (*Đài Loan, Hàn Quốc, Nhật Bản*) đã thực hiện được, và Việt tộc có đủ trí năng, chỉ cần một chính quyền mới tốt, một chính phủ mới lành, với một *chế độ dân chủ* liêm minh được trợ lực bằng một *xã hội dân sự* liêm chính.

Sạch!

Cư trú sạch, chế độ sạch, quốc sách sạch

Xã hội học cư trú vì mô sử dụng *tĩnh từ sạch* như một khái niệm rành mạch dựa trên chỉ báo của cặp đôi *vệ sinh sạch* song hành cùng *tiện nghi đủ*. Mà cặp đôi này *vệ sinh sạch-tiện nghi đủ* hoàn toàn vắng mặt trong các khu ổ chuột, nơi mà cái cùng quần không đủ ăn, không đủ mặc, không đủ ở, ngày ngày tạo ra mọi thiếu thốn. Tại đây, *xã hội học quyền lực vĩ mô* đi cao, sâu, xa, rộng hơn để vận dụng chữ *sạch* vào quy luật của: *chế độ sạch tới từ chính quyền sạch; chính quyền sạch làm nên chính phủ sạch; chính phủ sạch làm nên chính sách sạch*. Từ đây, từ *sạch* đã có chỗ đứng trong *chính trị học*, chỗ ngồi trong *kinh tế học*, chỗ dựa trong *xã hội học lao động*, để cho ra đời: *một chính trị sạch vì văn minh sạch, một kinh tế sạch vì phát triển sạch, một lao động sạch vì tiến bộ sạch*. Khi *chính trị-kinh tế-lao động* liên kết để làm nên liên hợp *văn minh-phát triển-tiến bộ*, thì chính sự vận hành của *sạch* như một quốc sách sẽ:

- ☐ Tạo công ăn việc làm cho nhiều triệu người.
- ☐ Thay đổi tận gốc rễ nhân sinh quan từ y tế tới sức khỏe.
- ☐ Chuyển hóa ngay cội nguồn quan hệ giữa con người và môi sinh.

Tại đây các phương trình mới rất thông minh sẽ sinh sôi nảy nở: một môi trường được bảo vệ thì du lịch phát triển; một vệ sinh toàn quốc được bảo quản thì thể lực dân tộc được bảo toàn. Mọi công nghiệp bản cùng nhiệt điện than, rồi thực phẩm độc dứt khoát phải bị đào thải. *Sạch*, từ *nhân sinh quan* trở thành *thế giới quan*, rồi sẽ là *vũ trụ quan* của một Việt tộc biết tỉnh táo để sáng suốt, một dân tộc biết vận dụng thông minh của mình để bảo vệ giống nòi, tận dụng thông thái của mình để bảo vệ đất nước. Các quốc gia cùng noi *văn minh tam giáo đồng nguyên* với Việt Nam như Đài Loan, Hàn Quốc, Nhật Bản đã thành công, và một quốc gia nhỏ bé như Costa-Rica cũng đã thành công, thì Việt tộc chắc chắn có tri năng như họ. Mà bước đầu tiên vẫn là xóa đi chế độ độc đảng toàn trị hiện nay, độc tài nhưng bất tài, độc trị nhưng không biết quản trị đất nước, độc quyền bằng bạo quyền và tà quyền, hoàn toàn *thất nhân bất đức*? Chúng chính là tác giả của các khu ổ chuột mọc lên như nấm, còn bọn quan chức thì cách biệt với quần chúng để chôn giấu của cải, tiền bạc trong các biệt phủ bất chính của chúng.

Biệt phủ-biệt nhân

Khi *xã hội học cư trú* cùng lúc nghiên cứu hai thái cực, một bên là khu ổ chuột nơi con người sống thua con vật, một bên là biệt phủ, hoàn toàn biệt lập với xã hội, với dân tộc. Tại đây, *xã hội học chính trị*, *xã hội học kinh tế*, *xã hội học lao động* sẽ cùng nhau đi sâu với vào sự phân cực làm nên hai thái cực của một xã hội mang *nội chất bất bình đẳng*, mang *bản chất bất công* của một chế độ độc đảng toàn trị hoàn toàn không có:

- Các giá trị của cộng hòa: *tự do-công bằng-bác ái*
- Các giá trị của dân chủ: *đa nguyên, đầu phiếu, nhân quyền*.

Nhưng *xã hội học cư trú* phải đi sâu bằng khảo sát, đi rộng bằng điều tra, đi xa bằng điện dã, để sau đó đi cao từ phân tích tới giải thích *nội chất bất bình đẳng*, mang *bản chất bất công*:

-Khu ổ chuột của kẻ nghèo thì trắng tay, đám biệt phủ thì tiêu xài hoang phí.

-Khu ổ chuột của kẻ nghèo thì đói rách, đám biệt phủ thì dư thừa tự đất đai tới tiện nghi.

-Khu ổ chuột của kẻ nghèo sống trong tủ nhục, đám biệt phủ thì trường giả học làm sang.

Chính *xã hội học cư trú* đã mở cửa cho đạo đức học vào một không gian của một đất nước Việt Nam mà Việt tộc hiện nay không hề có điều mà tổ tiên Việt mong ước là *trong ấm ngoài êm*. Ngược lại:

*Kẻ nghèo hèn nơi ổ chuột thì thức khuya dậy sớm mà không sao đủ ăn, đủ mặc, đủ ở. Còn kẻ ở, ăn, sống trong biệt phủ thì ngồi mát ăn bát vàng.

*Kẻ nghèo túng khu ổ chuột thì dầm mưa dãi nắng mà không sao đủ ấm, đủ no, đủ trú. Còn kẻ hưởng thụ trong biệt phủ thì ăn hoang xài phí.

*Kẻ nghèo quần nơi ổ chuột thì màn trời chiếu đất mà không sao đủ chỗ, đủ ăn, đủ uống. Còn kẻ tận hưởng trong biệt phủ thì ăn trên ngồi trốc.

Từ đây, *triết học luân lý* đào sâu vào *nội chất bất bình đẳng*, mang *bản chất bất công* của một chế độ độc đảng toàn trị hoàn toàn để nhận ra là: kẻ nghèo khổ khu ổ chuột mất *nhân vị* lẫn *nhân phẩm*, mà đám đang sống trong biệt phủ cũng không có *nhân đạo* lẫn *nhân cách*. Nhưng hoàn cảnh của đám *trọc-phú-sống-trong-trọc-phủ* thì chắc chắn chúng không có *nhân tâm* lẫn *nhân từ*, đừng mong chờ chúng có tình đồng loại, nghĩa đồng bào!

Trọc phú-trọc phủ

Xã hội học cư trú là một quá trình bắt đầu bằng *xã hội học thực địa* của mắt thấy tai nghe để lập ra hai hành lang điền dã, một là các khu ổ chuột, hai là các bí ẩn của những biệt phủ để đi tới *xã hội học chỉ báo*. Chính các chỉ báo về sự khác biệt giữa giàu nghèo như hai thái cực của bất bình đẳng, mà nội chất là bất công trong một chế độ độc đảng toàn trị sẽ đưa nghiên cứu thực địa tới *xã hội học tín hiệu*.

Những tín hiệu phân cực nặng nề, một bên là khu ổ chuột con người sống như súc vật, một bên là những kẻ giàu một cách bất thường nhờ các *đặc ân, đặc lợi, đặc quyền* được ban phát bởi ĐCSVN-Đảng cộng sản Việt Nam, cho xuất hiện *xã hội học biểu tượng*. Mà biểu tượng luôn có nguồn gốc ngôn ngữ tới từ thực tế xã hội, nơi mà kẻ có tiền một cách bất chính để xây biệt phủ, lại là kẻ vô đạo đức, vô giáo dục, vô văn hóa. Có của mà không có đạo lý, có tiền mà không sang, lại luôn bày vẽ để cho đời gắn lên nhân diện của mình câu: “*trưởng giả học làm sang*”. Nếu tiền xây biệt phủ mà không từ làm ăn lương thiện mà ra, ngược lại tới từ tham ô, tham nhũng, thì loại *trọc phú* này chỉ xây được *trọc phủ*, mà không sao có được biệt phủ, biệt dinh thực sự của kẻ có của cùng có học, có tiền và có giáo dục. Mà giáo dục có gốc rễ cội nguồn là loại giáo dục:

- * *có mỹ thuật làm nên mỹ quan,*
- * *có mỹ học làm nên mỹ cảm,*
- * *có mỹ luận làm nên mỹ nghệ.*

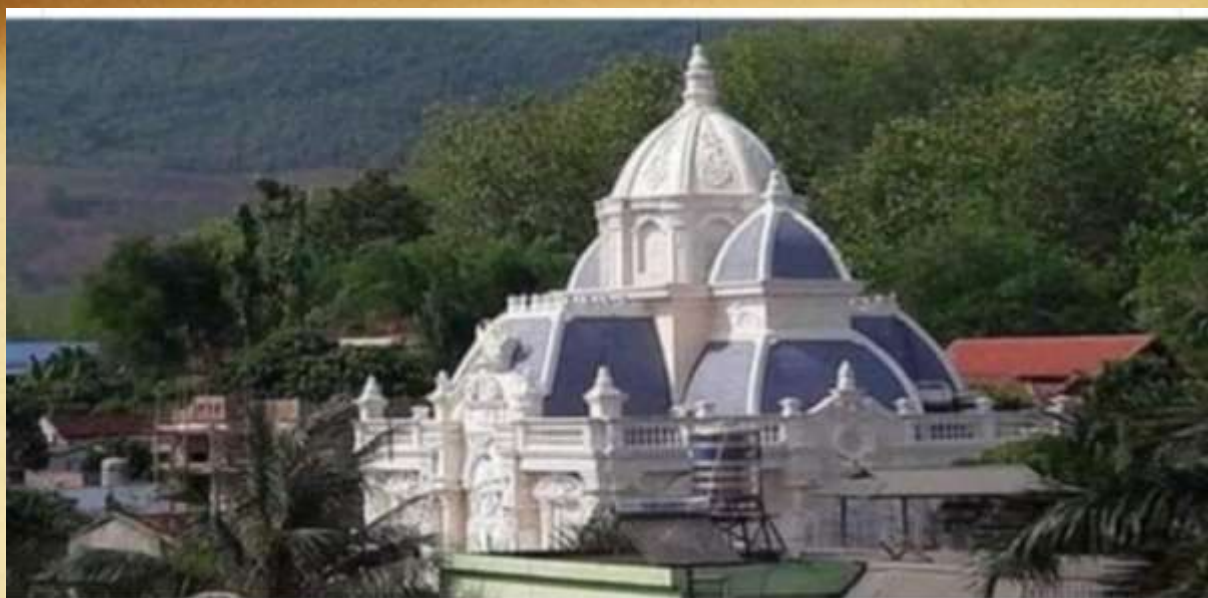
Các kiến trúc *trọc phủ* với nội thất *trọc phú*, thì không sao giấu được:

- ☐ *vắng mỹ thuật, rỗng mỹ quan,*
- ☐ *trống mỹ học, biệť mỹ cảm,*
- ☐ *nghèo mỹ luận, trọc mỹ nghệ.*

Quy luật *trọc phú* để ra *trọc phủ*, tạo nên một hiện tượng mà *xã hội học tín hiệu* và *xã hội học biểu tượng* nhận diện rất rõ nét là:

- ☐ *giàu mà không sang,*
- ☐ *có tiền mà không có tri thức,*
- ☐ *có của mà không biết gì về cái đẹp.*

Trọc phú để ra *trọc phủ*, nhưng *trọc phú* không sao để ra được kiến thức mỹ học, tri thức mỹ thuật, ý thức mỹ quan, nhận thức mỹ cảm, nên *trọc phú* chóng chày sẽ bị *trọc trống* ngay trong *trọc phủ* của mình!

Biệt phủ-biệt luật

Xã hội học cư trú trao tới *chính trị học*, *kinh tế học* những chỉ báo phân tích cụ thể về một chế độ đảng toàn trị, nơi mà những biệt phủ nếu không được xây dựng bằng tiền của tới từ lao động lương thiện, mà phần lớn các biệt phủ được xây dựng bởi những quan chức chính là loại ký sinh trùng của một hệ thống xã hội nơi mà sự liên kết sau đây là nên sự liên minh bất chính của:

- ☐ *Tà quyền tham nhũng trị*
- ☐ *Quý quyền tham quan trị*
- ☐ *Ma quyền tham ô trị.*

Được trợ lực trực tiếp hay gián tiếp bởi:

- ☐ *Bạo quyền công an trị*
- ☐ *Âm quyền xã hội đen-đỏ trị*
- ☐ *Mạo quyền trọc phú trị.*

Tất cả đám này sống ngoài vòng pháp luật, vì chúng luôn *lách luật, tránh luật* và có khi *xé luật*, chúng là đám âm binh lòn rúc, chuồn lách, lén lút qua các *đặc quyền, đặc lợi, đặc ân* mà chúng tự ban bố cho nhau. Nên biệt phủ của chúng chính là biểu tượng của loại người lẩn trốn xã hội, tránh né dân tộc, luôn lách giống nòi, chúng thường *kín cổng cao tường* để không bị xã hội xem, dân tộc xét. Nhưng tổ tiên Việt biết rất rõ loại này, chúng chỉ là loài:

- ☐ *Thừa gió bẻ măng.*
- ☐ *Đục nước béo cò.*
- ☐ *Cốc mò cò xơi...*

Tư cách của chúng bỉ ổi, phong cách của chúng thô bỉ, nên nhân cách của chúng đã từ lâu vắng bóng, chúng không có *nhân tâm* với xã hội, chúng không có *nhân ái* với đồng bào, chúng không có *nhân nghĩa* với giống nòi. Đùng ngạc nhiên khi tổ tiên Việt đã vạch mặt chỉ tên chúng là bọn: *chờ sung rụng; ăn cỗ đi trước, lội nước đi sau, gà què ăn quần cối xay...*

Chúng đã trộm, cắp, cướp, giật để xây biệt phủ, biệt dinh, biệt thự, làm cho xã hội tan hoang, dân tộc điêu đứng, giống nòi khốn đốn, lý lịch của chúng là *“ai chết mặc ai”*, chân dung của chúng là *“tiền thầy bỏ túi”*. Chúng luôn đôn mạt *hóa lương tri* của chúng nên đồng bào luôn bị chúng *mạt vận hóa!*

Trọc phú theo mặt-trọc phủ theo tường

Goffman vận dụng xã hội học vì mô chỉ để nghiên cứu sâu, khảo sát rộng, điều tra xa về nhân cách của những kẻ mới giàu, luôn muốn xây nhà cao cửa rộng để khoe của, cùng lúc giấu diếm quá khứ nghèo hèn của mình. Tường đã được thay đổi đôi kiếp với tiền nhiều, của lớn, nhưng bi kịch là không sao giấu diếm được bản chất vô minh, bản sắc vô tri, song hành cùng nội chất vô cảm, nên đám này thường bị trống mỹ cảm, vắng mỹ quan, rỗng mỹ thức. Goffman đặt tên cho hiện tượng xã hội này là: *cái theo xã hội bên trong!*

Tường làm cái xấu, tồi, tục, dở là cái hay, đẹp, tốt, lành. Bi kịch kiến trúc bên ngoài của biệt phủ là loài *trường giả học làm sang*, làm nên thảm kịch bên trong với các nội thất *son son trét vàng*, làm ra hoạn cảnh *trọc phú theo mặt-trọc phủ theo tường*. Đó là trường hợp của nguyên tổng bí thư của ĐCSVN: Nông Đức Mạnh, với *nội thất mạ vàng*, đúng là vạch theo mặt cho xã hội xem, vạch mặt lem luot tham ô, vấy đầy bùn mà không vàng nào mạ trét được:

- ☐ *Cái vô minh trong mỹ thuật.*
- ☐ *Cái vô tri trong mỹ học.*
- ☐ *Cái vô giác trong mỹ cảm.*
- ☐ *Cái vô cảm trong mỹ quan.*

Bao cái theo của tham ô tri song hành cùng bao cái theo của vô học tri, có hậu nạn của ngu dân tri, lẫn hoạn nạn của tuyên truyền tri, nơi mà bản sắc của chuyên chính vô sản chỉ là bản chất của chuyên chính vô học. Mà vô học đây không hề là chuyện bằng cấp làm nên học vị, thi cử làm nên học hàm, mà chỉ là chuyện của một đám lãnh tụ, một lũ lãnh đạo không hề có: hệ thức (*kiến thức, tri thức, ý thức, nhận thức*) để tỉnh thức mà tiếp nhận: hệ mỹ (*mỹ cảm, mỹ quan, mỹ thuật, mỹ học, mỹ luận*) nên:

**Trọc phú* mang cái theo của hệ vô (*vô minh, vô tri, vô giác, vô cảm*) cộng thêm cái theo của hệ bất (*bất lý, bất chính, bất lương*)

**Trọc phủ* mang cái theo của hệ giáo (*giáo lý, giáo dục, giáo luận*) cộng thêm cái theo của hệ đặc (*đặc quyền, đặc lợi, đặc ân*).

Nên:

- Lý lịch của *trọc phú* mang hệ tham (*tham quyền, tham ô, tham nhũng*).

- Chân dung *trọc phủ* có hệ âm (*âm quyền, âm tường, âm binh*).

Bất ổn

Durkheim, một trong những tổ trung tâm của xã hội học, khuyên các chuyên gia xã hội học phải chú tâm mà để ý để xem, xét, phân, giải: *bất ổn*. Mà *bất* là *bất an*, *bất ổn* tới từ *bất bình*, *bất nhất*, làm ra *bất thường*, đó là *ẩn số* chưa xuất hiện, nhưng ngày nó xuất hiện thì sẽ có cuộc đổi đời, *long trời lở đất* rồi *vật đổi sao dời* ngay trong tổ chức xã hội. Chính những cái *bất an*, *bất ổn*, *bất bình*, *bất nhất*, *bất thường* lâu nay không lộ hình, lộ tướng, lộ dạng giờ đây nó sẽ là động lực đi từ cải cách tới cách mạng vì công bằng xã hội.

Sự phân cực -đến cùng cực- qua hai thái cực: khu ổ chuột nơi con người không là con người mà thua cả con vật, và quan chức trọc phú đang ngự trị các biệt phủ, mà bản chất là trọc phú, được xây dựng bằng *trộm*, *cắp*, *cướp*, *giật* từ tham ô tới tham nhũng. Thì *bất ổn* với *bất an*, *bất ổn*, *bất bình*, *bất nhất*, *bất thường* đã thâm có mặt -nhưng vẫn còn ẩn mặt- nên xã hội học phải phân tích *bất ổn* qua quá trình của:

- ☐ *Bất bình đẳng* nội kết cùng *bất công* tạo ra *bất nhân*.
- ☐ *Bất nhân* của kẻ mạnh nắm quyền mang bản chất *bất lương*
- ☐ *Bất lương* biến quyền lực thành quyền lợi rồi thành tư lợi.

Bất ổn đưa ra bản lai diện mạo của bọn *bất nhân-bất lương*, xây biệt dinh, biệt phủ để xa lánh *bất ổn* (*bất an*, *bất bình*, *bất nhất*, *bất thường*) do chính chúng tạo ra, chúng đã tàn nhẫn với đồng loại, chúng đã nhẫn tâm với đồng bào. Nhưng *bất ổn* trong quỹ lộ *bất bình đẳng-bất công* đã đưa xã hội vào quỹ đạo của nội loạn:

- ☐ *Căng thẳng xã hội* tạo nên xung đột xã hội
- ☐ *Xung đột xã hội* tạo nên biến loạn xã hội
- ☐ *Biến loạn xã hội* tạo nên chuyển biến xã hội
- ☐ *Chuyển biến xã hội* tạo nên cải cách xã hội
- ☐ *Cải cách xã hội* sẽ tạo nên cải tiến xã hội.

Chính mức tới của *cải tiến xã hội* sẽ tạo điều kiện dứt điểm *bất ổn* (*bất an*, *bất bình*, *bất nhất*, *bất thường*) bằng những mục đích mới của một dân tộc:

- ☐ Lấy công bằng làm nền cho *phát triển đất nước*.
- ☐ Lấy công lý làm móng cho *tiến bộ xã hội*.
- ☐ Lấy công luật làm tường mái cho *văn minh dân tộc*.

Xã hội vong hồn

Mauss khi lập cầu nối cho *nhân học* và *xã hội học* đã đề nghị với các chuyên gia của hai chuyên ngành này là khi phân loại để phân tích, giải thích để giải luận về một xã hội thì phải thấy cùng lúc *song dạng* của xã hội mà ta muốn tìm hiểu:

- *Hiện dạng* của xã hội được nhận ra ngay tức khắc từ nhà ở tới dinh thự, từ đền đài tới các nơi thờ cúng...
- *Ẩn dạng* của xã hội không nhận ra được ngay mà phải đi tìm từ tôn giáo tới tín ngưỡng, nơi mà niềm tin của tập thể, của cộng đồng đã làm nên những giá trị.

Khi nhận ra *hiện dạng*, rồi tìm ra được *ẩn dạng* thì quá trình phân loại để phân tích, giải thích để giải luận sẽ có ưu tiên sau đây:

- *Hiện dạng*, tùy thuộc vào *ẩn dạng*, chính những giá trị của niềm tin những giá trị quyết định tự cơ ngơi tới cơ đồ của một xã hội.
- *Ẩn dạng*, quyết định hiện tại và tương lai của *hiện dạng*, nơi mà niềm tin của tập thể, của cộng đồng biết dựa lên công bằng vì một phát triển đất nước mạnh, vì tiến bộ xã hội bền, vì văn minh dân tộc vững.

Khi ngay trên điều tra và khảo sát thực địa khu ổ chuột, người sống như chuột, mà ngược lại trong các dinh thự thì trọc phú vung vãi trong dư thừa, trong xa hoa, thì chính *ẩn dạng*, đã thông báo cho *hiện dạng* là xã hội Việt hiện nay là một xã hội bệnh hoạn nặng với:

- Sự phân tầng xã hội dựa trên bất bình đẳng tới cực điểm.
- Sự phân tầng hóa xã hội dựa trên bất công tới cùng cực.

Một loại xã hội hiện dạng bất nhân, có ẩn dạng thất đức, nên nó sẽ chóng chầy tạo ra:

- Một xã hội mang chứng tâm thần trầm kha
- Một dân tộc mang chứng tâm loạn sâu đậm
- Một giống nòi sẽ nhận lãnh chứng tâm lý hỗn loạn.

Đây là câu chuyện của một xã hội vong hồn, với các con dân là nô lệ nhân vong kiếp, ngay trong khu ổ chuột với “*nhân kiếp chuột*” dưới quyền sinh sát một loại chủ nô hiện hình hiển nhiên ngay trong các biệt dinh, biệt phủ đang vong quốc hóa chính đồng loại, đồng bào của mình!

Đồ hình tư lợi

Weber khi phân tích tính nội kết giữa *quyền lực chính trị* và *quyền lợi kinh tế* để nhận diện ra *đồ hình tư lợi* là gom góp quyền lực để vơ vét quyền lợi, thì người tổ sư của *xã hội học cứu cánh* đã giải thích được sự chọn lựa hành động của mỗi cá nhân có cùng: *sinh hoạt xã hội, quan hệ xã hội, đời sống xã hội*. Mặc dù có ba sự vận hành chung này, nhưng cá nhân có những mục đích khác nhau ngay trong: *tổ chức xã hội, cấu trúc xã hội, hệ thống xã hội*. Từ đây, tổ đã đề nghị phân loại để phân tích, giải thích để giải luận về *bốn loại cứu cánh* chi phối tính hợp lý, chính lý, duy lý của mỗi cá nhân:

- ☐ *Chọn lựa duy lý dựa trên cứu cánh tư lợi*, nơi mà hành động chỉ được toan tính bằng tư lợi có gốc, rễ, cội, nguồn của sự ích kỷ.
- ☐ *Chọn lựa duy lý dựa trên cứu cánh truyền thống*, nơi mà hành động chỉ được tính toán bằng sự tiếp nối các giá trị của tổ tiên có nền, móng, tường, mái của niềm tin vào truyền thống hay, đẹp, tốt, lành của ông bà.
- ☐ *Chọn lựa duy lý dựa trên cứu cánh cảm xúc*, nơi mà hành động chỉ được cổ vũ bởi sự xúc cảm, được cổ súy bởi sự xúc động, có cảm tính điều khiển hành động.
- ☐ *Chọn lựa duy lý dựa trên cứu cánh của các giá trị* làm nên bởi những niềm tin, tạo ra giá trị có mặt trong tín ngưỡng, cả trong nghệ thuật, dựng lên đạo lý hay, đẹp, tốt, lành, sẽ là nền móng của luân lý, biết bốn phận để nhận trách nhiệm.

Trên *bốn loại cứu cánh*, thì loại thứ nhất: *chọn lựa duy lý dựa trên cứu cánh tư lợi* làm nên nội chất của *sự ích kỷ* là loại cứu cánh:

- ☐ *Vừa nhỏ, vừa mọn*, nó chỉ biết đào nạo công ích của dân tộc để làm của riêng.
- ☐ *Vừa thấp, vừa hèn*, nó chỉ biết vơ vét tài nguyên của đất nước để làm nhà riêng.

Đây chính là chân dung diện mạo của:

- ☐ *Trọc phú* với lý lịch vừa nhỏ, vừa mọn.
- ☐ *Trọc phủ* với chân dung vừa thấp, vừa hèn.

Tư lợi của *trọc phú* với cứu cánh *trọc phủ* của nó, nhưng chính nó đang *mạt vận hóa* tài nguyên của đất nước Việt, tiền tài của dân tộc Việt, tương lai của giống nòi Việt.

Cái đều của sự không chế

Bourdieu khi nghiên cứu về *cơ cấu xã hội* được tổ chức trên *sự không chế*, nơi mà hiện trạng xã hội dựa trên sự áp chế bằng công an, cảnh sát, quân đội, luôn song hành cùng sự áp đặt ngấm ngấm biến quyền lực thành đặc quyền, biến quyền lợi thành đặc lợi, biến tư lợi thành đặc ân. Thầy giải lý là bọn cầm quyền để độc quyền loại này luôn lấy bất công tới từ sự không chế để áp đặt mà nhân đôi, nhân ba, nhân lên nhiều bất công khác do chính chúng chọn lựa, tuyển lựa, gạn lọc. Đây chính là bản chất hiện nay của chế độ độc đảng toàn trị của ĐCSVN, đang không chế xã hội vừa bằng *bạo quyền công an trị* cùng khắp các quan hệ xã hội, vừa tổ chức *tà quyền tham nhũng trị*. Nơi mà tham quyền là tham quan để tham ô, lấy tham nhũng để tham tiền mà xây biệt phủ trong nước, chuyển tiền ra ngoại quốc, cùng lúc đã có các biệt thự ngoài nước. -Bước thứ nhất là tổ chức trên sự không chế là áp đặt một tổ chức xã hội có:

**Tầng lớp lãnh đạo chuyên quyền để độc quyền*, áp đặt sự không chế nơi mà chúng quản lý mọi vận hành xã hội để bảo trì quyền lực và quyền lợi của chúng.

**Tầng lớp nạn nhân của hệ thống không chế*, phải nhận lãnh những thiệt thòi, những mất mát không những trong sinh hoạt xã hội, quan hệ xã hội, đời sống xã hội, mà nhất là ngay trong các cấu trúc xã hội, tổ chức xã hội, hệ thống xã hội.

-Bước thứ nhì là áp đặt sự không chế ngay trong các quy trình xã hội:

**Tầng lớp lãnh đạo chuyên quyền để chuyên chính*, áp đặt sự không chế trên các không gian xã hội từ giáo dục tới văn hóa, từ chính trị tới kinh tế, từ huân nghiệp tới nghề nghiệp...

**Tầng lớp nạn nhân của hệ thống không chế*, phải chấp nhận những bộ máy xã hội do bọn cầm quyền vừa là *đầu sỏ* trong chính trị, *đầu sỏ* trong kinh tế, *đầu nậu* trong giáo dục, *đầu lãnh thương mại*.

Khi chúng thất bại ngay trong bộ máy xã hội do chúng sáng chế ra, thì chúng sẽ *trộm, cắp, cướp, giết* từ tài nguyên của đất nước tới tiền tài của dân tộc. Khi chúng lộ chân tướng *chuyên chính vô sản* của chúng chỉ là *chuyên chính vô hậu*, thì chúng sẽ tổ chức: *học giả, thi giả, điểm giả, bằng giả* với *học hàm giả, học vị giả*. Sự đều cang của chúng luôn dựa trên sự man trá của cái *giả*!

Cái chéo của sự gian lận

Passeron, khi thầy phân tích quan hệ xã hội trong một hệ thống bất công có một bên là đám nắm *quyền lực*, nắm trọn luôn mọi *quyền lợi*, rồi lẳng lẳng với ngày tháng biến thành *tư lợi* riêng của chúng. Còn bên kia là những nạn nhân bị biến thành câm, què, chột, điếc ngay trong hệ thống bất công này, một hệ thống với hai tổ chức song song:

**Hệ thống dọc*, ta thấy được, được đám nắm quyền lực xếp đặt từ trên xuống dưới, mà chúng thì ở trên để ngày ngày «*ăn trên ngồi trốc*». Còn nạn nhân là đám dân đen thì ở dưới vừa là nạn nhân của bất công, vừa là nạn nhân của an ninh trị bằng công an và quân đội.

**Hệ thống chéo*, ta khó thấy được, tại đây đám nắm quyền lực xếp đặt các *quan hệ chéo* của chúng để qua mặt không những công bằng, công lý mà cả công luật, công pháp. Quan hệ chéo được nuôi dưỡng qua các thể hệ để tái sản xuất quyền lực cho đám lãnh đạo.

Muốn nghiên cứu *bất bình đẳng* làm nên *bất công*, muốn phân tích *hệ thống chéo* rồi giải thích *quan hệ chéo*, thì phải vận dụng xã hội học biết nghiên cứu về *quyền lực*, biết khảo sát về *quyền lợi*, biết điều tra về *tư lợi* của đám nắm *hệ thống dọc* và *hệ thống chéo*. Trong thăm trạng xã hội Việt Nam hiện nay, ta thấy rất dễ hai hệ thống này trong họa nạn xã hội, một bên là các nạn nhân trong khu ổ chuột phải sống như chuột; một bên là đám quan chức *nhà cao cửa rộng*, nhưng *kín cổng cao tường*, sống biệt lập lách đồng loại, lánh đồng bào của chính chúng, vì chúng có:

-*Hệ thống dọc* trắng trợn bất chấp luật pháp của loài *quan hệ-tiền tệ-hậu duệ*, sẵn sàng truy cùng diệt tận trí tuệ của công bằng và công lý.

-*Hệ thống chéo* lẫn lút bất tuân công pháp của loại ô dù-*chống lưng-sân sau-phong bì*, rình rập để trộm, cắp, cướp, giật đất của dân lành, biến họ thành *dân oan*, xua họ vào kiếp *khu ổ chuột*.

Trong chế độ độc đảng toàn trị hiện nay tại Việt Nam, thì *hệ thống dọc* có bạo quyền công an trị, *hệ thống chéo* có tà quyền tham nhũng trị. Đạo lý của Việt tộc đã nhận ra bản lai diện mạo của chúng trong:

- *Hệ thống dọc* với mặt cách của Mã Giám Sinh: «*Ghé trên ngồi tót số sàng*» kiểu *đảng cử dân bầu* của ĐCSVN.
- *Hệ thống chéo* với nhóp kiếp của Tú Bà: «*Đưa người cửa trước, đón người cửa sau*» kiểu *độc quyền lãnh đạo* bằng chuyên chính vô sản, qua bạo lực vô tri của ĐCSVN.

Khu ổ chuột:

sự hình thành các phong trào tranh đấu xã hội

Deleuze khi vận dụng triết học để phân tích các hành động xã hội sẽ làm thay đổi xã hội từ cơ chế tới định chế để *thay hẳn đổi xác* một chế độ thì thầy dạy các môn sinh là đừng mất thời gian với:

**Bạo quyền công an trị* sẵn sàng sử dụng vũ lực để *truy cùng diệt tận* chính đồng bào của nó, và nó bất chấp từ *đạo lý* tới *luân lý* của chính dân tộc của nó.

**Tà quyền tham nhũng trị* sẵn sàng tận dụng *muu hèn kế bẩn* để bảo vệ quyền lực, quyền lợi, nhất là những tư lợi ích kỷ nhất, và nó bất cần từ *giáo lý* tới *đạo đức* của chính tổ tiên của nó.

Cụ thể là đừng mất thời gian để đặt các câu hỏi về: *đạo lý, luân lý, giáo lý, đạo đức* với *bạo quyền công an trị*, với *tà quyền tham nhũng trị*, ngược lại thầy dạy các môn sinh phải đầu tư thời gian và trí tuệ để nhận diện mà phân tích rồi giải thích cho tới nơi tới chốn *sự hình thành phong trào tranh đấu xã hội*. Vì chính sự ra đời, sự chuyển động, sự vận hành, sự lớn mạnh các *phong trào tranh đấu xã hội* mới làm cho *bạo quyền công an trị*, và *tà quyền tham nhũng trị* phải “*mất ăn mất ngủ*”! Vì sao vậy? Chỉ vì:

-*Sự hình thành phong trào tranh đấu xã hội* là *kết quả tổng hợp của hành động* từ cá nhân tới tập thể, rồi từ cộng đồng tới dân tộc.

-*Kết quả tổng hợp của hành động* này sẽ trực diện để *đối thoại*, sẽ biến *đối thoại* thành *đối trọng*, nếu bất công còn tiếp diễn thì *đối trọng* sẽ hóa thân thành *đối kháng* để *đối đầu* với *bạo quyền công an trị*, và *tà quyền tham nhũng trị*.

-*Các phong trào tranh đấu xã hội* mới luôn mang một sinh khí mới cho các chủ thể lương thiện, có lương tri muốn đất nước được phát triển, xã hội được công bằng, dân tộc được công lý.

Sự hình thành phong trào tranh đấu xã hội ra đời để chống bất công, trưởng thành trong dân thân vì công lý luôn tới từ các nạn nhân trực tiếp của bất công. Nơi nào có *các phong trào tranh đấu xã hội* thì chắc chắn nơi đó đã có bất công, và khi còn người đã quả cảm và can trường để dân thân thì bất công đã bị xem như không chấp nhận được, không tha thứ được. Các *khu ổ chuột* sẽ là mầm mống, sẽ là những cái nôi với những chủ thể không còn tiếp tục chịu đựng bất công về ăn ở như *chuột*!

Cái bạo vừa lẫn lút, vừa trắng trợn

Gauchet khi đẩy chính trị học tri thức vào giải luận sự khác biệt tuyệt đối giữa các chế độ độc đảng toàn trị và các chế độ dân chủ biết tôn trọng *tam quyền phân lập* thì thầy giải thích bằng lịch sử của nhân loại là sự phân cực luôn có trong y tế và giáo dục, nhất là trong cư trú, nơi thì ổ chuột mà người phải sống như chuột, và một nơi khác là biệt dinh, biệt phủ, biệt thự nơi mà sự giàu sang song hành cùng sự phung phí của tầng lớp lãnh đạo với đặc quyền, đặc lợi, đặc ân của chúng.

Thầy Gauchet còn đi xa hơn trong sự phân biệt toàn diện giữa các chế độ *độc đảng toàn trị* dựa trên *công an trị* và *tham nhũng trị* với các chế độ *dân chủ* biết trân quý *đa nguyên* vì *nhân quyền*. Nơi mà nhân quyền luôn song hành cùng *nhân đạo, nhân tâm, nhân từ*, cụ thể là các chế độ dân chủ do dân bầu ra không có phản xạ đàn áp dân, bỏ tù dân, giết hại dân các chế độ độc đảng toàn trị dùng công an, quân đội để diệt, giết, triệt dân tộc mình. Thầy còn đi sâu vào lịch sử của nhân loại với các *sử kiện* rõ lên một *sử tính* là hằng số thất bại của các ý thức hệ cổ vũ cho cộng sản, cổ súy cho một hệ thống biến tư hữu thành công hữu. Và chính các độc đảng toàn trị hiện nay kiểu Trung Quốc, Bắc Triều Tiên và Việt Nam, chúng hiểu hơn ai hết cộng sản chủ nghĩa chỉ là ảo tưởng không gốc, rễ, cội, nguồn, đã làm nên ảo vọng của tầng lớp lãnh đạo chỉ mượn ảo tưởng cộng sản để tổ chức *đặc quyền, đặc lợi, đặc ân* cho riêng chúng.

Đằng sau chiêu bài chủ nghĩa xã hội với *chuyên chính vô sản*, chỉ là *thực chất vô học* muốn cướp trắng, trộm hết, cướp sạch tư hữu của tha nhân để biến thành sở hữu của chúng. Cụ thể là sẵn sàng giết người để cướp đất như ta thấy qua vụ Đồng Tâm năm 2020. Rộng hơn nữa là giữ độc quyền mọi tư liệu sản xuất trong hạ tầng kiến trúc xã hội từ kinh tế tới sản xuất, cùng lúc giữ độc trị cấu trúc xã hội trên thượng tầng kiến trúc. Man trá trong lập pháp với trò bịp ổi *đảng cử dân bầu*, man rợ trong tư pháp với trò thô bỉ của các *án bỏ túi* nơi mà nạn nhân của chúng vẫn sống không yên với chúng, vì có thể trở thành tội phạm bất cứ lúc nào khi chúng muốn giải tòa đất để *mua gian bán lận* với đám trọc phú có quan hệ *ô dù-chống lưng-sân sau-phong bì* với chúng. Dạng, hình, vóc, dáng biệt phủ của chúng có bản lai diện mục của bao tội ác.

Mạng nhện biệt dinh, mạng lưới trọc phú

Khi xã hội học nghiên cứu cư trú phối hợp với xã hội học khảo sát về bất công để thấy cho thấu sự phân cực của xã hội Việt hiện nay với hai biểu tượng: một bên là *biệt phủ* thực sự biệt lập và tách biệt với xã hội, một bên là *khu ổ chuột* bị chính quyền độc tài toàn trị bỏ quên. Thì xã hội học điều tra quyền lực phải đi xa, đi sâu để thấy giữa hai thái cực này là thực chất bất bình đẳng và bất công ngay trong chế độ độc đảng tham nhũng trị có cả một hệ thống, với tên gọi là: *mạng nhện biệt dinh, mạng lưới trọc phú*. Những chỉ báo thực địa sau đây giúp xã hội học cư trú phân tích và giải thích *mạng nhện biệt dinh, biệt phủ* là một thực chất của *sinh hoạt bất chính* trong tổ chức xã hội, với *quan hệ bất lương* trong cơ chế xã hội, tạo ra là *đời sống bất thường* trong sự vận hành xã hội. Nơi mà tà quyền độc đảng tham nhũng trị có cùng cha sinh mẹ đẻ với ma quyền độc đảng đặc quyền trị, rồi tự cho phép chúng đặc lợi và đặc ân, bất chấp đạo lý và công lý:

*Biệt dinh, biệt phủ không chỉ của lãnh đạo trung ương, quan chức địa phương mà còn của bọn trọc phú có cùng một *mạng lưới quyền lực-quyền lợi* qua ô dù-chống lưng sinh đôi với *sân sau-phong bì*. Chúng điếm lặn hóa *mạng lưới quyền lực-quyền lợi* để biến nó thành *mạng lưới tư quyền-tư lợi*.

*Biệt dinh, biệt phủ không chỉ của lãnh đạo trung ương, quan chức địa phương mà còn là của gia đình, thân tộc, bà con, họ hàng cùng ăn chia với phe cánh, bè phái trong *mạng lưới quan hệ-tiền tệ-hậu duệ*. Cả đám này luôn khai thác *mạng lưới bất công-bất chính-bất lương* của chúng để có cho bằng được biệt dinh, biệt phủ, vừa để sống xa cách với xã hội, vừa là nơi chúng chôn cất, giấu diếm, biến lặn tiền bạc, của cải...

*Biệt dinh, biệt phủ không chỉ của lãnh đạo trung ương, quan chức địa phương mà còn là của đám gọi là nghệ sĩ của quần chúng. Trong đó có ca sĩ, kịch sĩ, người mẫu... biến *quan hệ xã hội* thành *mạng lưới biến lặn đất đai*, qua *quan hệ trực tiếp vợ chồng*, hay mượn *quan hệ gián tiếp* là bạn bè để xây biệt dinh, biệt phủ.

Tất cả chúng là đám âm binh với *tính toán thừa gió bẻ măng*, với *toan tính đục nước béo cò*, chúng thường *mất ăn mất ngủ* trước: văn minh dân chủ, văn hiến nhân quyền, văn hóa đa nguyên mà một ngày nào đó sẽ *vạch mặt chỉ tên* chúng rồi *lột mặt nạ* mà đưa chúng ra ánh sáng của công lý của sự thật và lẽ phải.

Nhục kiếp trọc phú, minh kiếp công dân

Khi nghiên cứu về *xã hội học cư trú*, thì *xã hội học giáo dục* cùng *triết học đạo đức* sẽ dẫn kẻ nghiên cứu tới với *nhân học đạo lý*, nơi kẻ sống cùng một nhân loại nhưng không có cùng một *nhân sinh quan*, một *thế giới quan*, một *vũ trụ quan*, vì các giá trị lương tri làm nên giá trị nhân tính của họ trước niềm tin hoàn toàn dị biệt nhau. Khi khảo sát về *xã hội học cư trú*, một bên là biệt phủ của trọc phú, một bên là khu ổ chuột, thì sự phân cực ngay trong xã hội đã cho xuất hiện nhiều thành phần rất khác nhau ngay trên các hệ căn bản của *nhân bản* và *nhân vị* làm nên *nhân đạo* và *nhân phẩm* của mỗi cá nhân: hệ *lương* (*lương thiện, lương tâm, lương tri*); hệ *liêm* (*liêm khiết, liêm chính, liêm sỉ*); hệ *công* (*công bằng, công lý, công tâm*); hệ *thức* (*tri thức, nhận thức, tỉnh thức*). Các hệ này khi hội tụ rồi nhập nội với nhau sẽ tương tác lẫn nhau, và trong *xã hội học cư trú* có cả *xã hội học môi trường*, *triết học nhận thức*, *giáo dục học công dân*, sinh ra hai loại người đang sống kề cận với nhau hằng ngày, họ thấy nhau nhưng không bao giờ họ gặp được nhau trên *nhân tâm*, *nhân từ*, *nhân nghĩa*. Đó là câu chuyện của hơn 15 năm nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã thực địa tại bán đảo Sơn Trà, Đà Nẵng, với hai thành phần xã hội sống trong sự phân hóa cùng cực của xã hội Việt hiện nay:

* *Nhục kiếp trọc phú*, đó là bọn tham quan từ lãnh đạo trung ương tới quan chức địa phương, đã phá rừng bảo hộ của bán đảo này để xây biệt dinh, biệt phủ, bất chấp luật pháp về môi trường và đô thị. Hành xử như trọc phú, vô tri trước tài nguyên thiên nhiên, vô luân trước các sinh vật, cụ thể là *con vọc* đã sinh sống tại đây từ thửa bọn tham quan chưa ra đời, từ thửa đất nước chưa chìm ngập trong *tà quyền độc đảng tham nhũng* trị được bảo kê bởi *bạo quyền độc đảng công an trị*.

* *Minh kiếp công dân*, đó là những công dân bình thường nhưng trân quý môi trường, quý trọng thiên nhiên, và sau một ngày làm việc họ lên bán đảo Sơn Trà, làm vệ sinh cho rừng, giữ sạch thiên nhiên như giữ sạch nhân cách của họ. Cùng các hội đoàn bảo vệ môi trường, cùng các chủ thể bảo toàn môi sinh, họ lẳng lẳng tiếp tục bảo hộ cho hình hài của thiên nhiên còn sót lại. Họ đấu tranh, họ dấn thân, và họ đã là nạn nhân của bọn tham quan trọc phú để trực diện với bọn tham quan trọc phú đã và đang hủy hoại Sơn Trà. Chính *minh kiếp công dân* này đang là biểu tượng của nhân phẩm Việt.

Bạo quyền không chính danh, tà quyền không chính nghĩa

Đi sâu vào xã hội học thực địa với khảo sát tại chỗ, điều tra dài lâu tại nơi, với điền dã thường trực, ta mới nhận ra gốc rễ cội nguồn của hệ vấn đề đôi của *bạo quyền không chính danh* và *tà quyền không chính nghĩa*:

* *Bạo quyền không chính danh*, tới từ ĐCSVN áp đặt chế độ độc đảng toàn trị từ khi cướp được chính quyền năm 1945, từ đó không hề dám tổ chức một chế độ thực sự dân chủ, với tự do đầu phiếu để có chính danh trước dân tộc, xã hội.

* *Tà quyền không chính nghĩa*, là các tổ chức, các hội đoàn do ĐCSVN lập ra, bằng tiền thuế của dân, nhưng là cánh tay nối dài của ĐCSVN mà không hề có chính nghĩa trong các sinh hoạt xã hội, đời sống xã hội.

Đây là sự thật được chứng kiến rất rõ nét trong nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã của xã hội cư trú tại các khu ổ chuột, cụ thể là sự vắng mặt của các tổ chức, các hội đoàn đáng lẽ phải có mặt để đóng trọn chức năng và vai trò của mình như:

- ☐ *Mặt trận thống nhất tổ quốc,*
- ☐ *Hội phụ nữ Việt Nam,*
- ☐ *Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh*

Vẫn chưa hết, sự vắng mặt của cả hệ thống truyền thông chính thức của chính quyền, cũng như các tổ chức, các hội đoàn đang sống nhờ tiền thuế của dân mà không làm đầy đủ bốn phận thông tin, trách nhiệm tin tức với hơn 800 tờ báo, cùng nhiều đài truyền hình luôn vắng mặt trước thảm họa nhân sinh tại các khu ổ chuột. Vài bài báo qua loa, vài tin tức lướt qua, mà không có những điều tra thực địa tại các khu ổ chuột từ nguyên nhân tới hậu quả, những phóng sự chi tiết về thảm nạn vệ sinh tới các bệnh tật... Một bạo quyền không chính danh và một tà quyền không chính nghĩa của nó luôn:

- ☐ *Tránh sự thật trước hệ nạn khu ổ chuột.*
- ☐ *Lách chân lý trước họa nạn con người sống như chuột.*
- ☐ *Né lẽ phải của một xã hội vô cùng bất công với khu ổ chuột vắng điều tra, trống phóng sự, vì rỗng chình sách an sinh xã hội.*

Chủ nô trị trong biệt phủ Nô nạn trong khu ổ chuột

Trong chế độ độc đảng toàn trị hiện nay do ĐCSVN áp đặt lên xã hội Việt, áp chế lên dân tộc Việt thì:

- Chiêu bài “*xây dựng xã hội chủ nghĩa*” là trò bịp của *ngu dân trị*.
- Danh xưng “*chuyên chính vô sản*” là trò đều của *tuyên truyền trị*.

Khi kết quả nghiên cứu, điều tra, khảo sát, điền dã của *xã hội học cư trú* cho xuất hiện hai thái cực của kiếp nhân sinh:

- Một bên là *địa ngục của các khu ổ chuột*, nơi mà người sống trong điều kiện thua thú vật, không vệ sinh, không tiện nghi, không tương lai có nhân vị và nhân bản.
- Một bên là *thiên đường của loài trọc phú*, vô tri trong vô cảm, vô minh trong vô giác của một tầng lớp quan chức tham ô trên tài nguyên của đất nước, tham nhũng trên của cải của dân tộc.

Từ đây *xã hội học cư trú* phải kết hợp với *chính trị học*, *kinh tế học*, *giáo dục học* và nhất là với *xã hội học quyền lực* để nhận ra sau lưng của chiêu bài “*xây dựng xã hội chủ nghĩa*” là trò bịp của *ngu dân trị*, sau lưng danh xưng “*chuyên chính vô sản*” là trò đều của *tuyên truyền trị* là một mạng lưới làm nên tự các đường dây liên đới giữa:

- *Bạo quyền công an trị*
- *Tà quyền tham nhũng trị*
- *Quý quyền trọc phú trị*
- *Ma quyền xã hội đen-đỏ trị*

Chính các lực lượng âm binh này lén lút trong bóng tối của âm quyền để tổ chức có *sân sau, chống lưng, ô dù, phong bì...* qua *quan hệ, tiền tệ, hậu duệ*. Chúng xây biệt phủ, dựng biệt dinh vừa trên của cải của dân tộc, vừa trên tài nguyên của đất nước, chúng sẵn sàng bước từ *phản dân hại nước tới buôn dân bán nước*, đừng trông mong chúng có đạo lý dân tộc, đạo đức tổ tiên. Vì chúng đã biến *dân lành thành dân oan*, rồi *dân hiền thành dân đen*, phải sống *kiếp chuột* trong các *khu ổ chuột*, phải mang *nô nạn* tức là mọi hoạn nạn cùng hậu nạn ngay trong nhân kiếp nô lệ của mình. Mà thủ phạm chính là bọn, là đám, là lũ đã và đang xây dựng một chế độ *chủ nô trị*, đang *ăn ngon ngủ yên* với *nệm ấm chăn êm*, trong *nhà cao cửa rộng*, tại các *trọc phú* của chúng, mặc cho *nô nạn* là đồng bào của chúng phải chui rúc trong các *khu ổ chuột*.

Khu ổ chuột:

Tệ nạn xã hội bây giờ, phong trào nổi dậy ngày mai

Kết quả nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã thực địa đưa ra hai thực tế của sự phân hóa cùng cực của xã hội hiện nay, một bên là khu ổ chuột con người sống chui rúc như chuột; một bên là tầng lớp quan chức có biệt phủ, biệt dinh, biệt thự, nhờ vợ vét qua tham nhũng. Riêng khu ổ chuột không những là khu không tiện nghi và không vệ sinh, mà còn là nơi của bao bệnh tật, những tệ nạn xã hội tại các khu ổ chuột là một thảm họa cho các dân lành đang phải sống *nhân kiếp thua thú vật* tại đây với: *tệ nạn du đãng, côn đồ, lưu manh, họa nạn ma túy, chích hút; thảm nạn xã hội đen tự vay lấy lãi tới ức hiếp những gia đình không tự bảo vệ mình được...* Các tệ nạn này không giới hạn trong vấn đề cư trú mà nó trực tiếp tác động tới quan hệ xã hội, sinh hoạt xã hội, đời sống xã hội trong các khu ổ chuột, nơi mà cư trú đã vắng ý tế, trống giáo dục, rỗng chính quyền. Nơi mà:

- ☐ Quan hệ xã hội mang tính bạo động của *cá lớn nuốt cá bé*.
- ☐ Sinh hoạt xã hội có phản xạ bạo hành của *mạnh được yếu thua*.
- ☐ Đời sống xã hội có nội chất của *trên đe dưới búa...*

Các khu ổ chuột trong các thành phố lớn còn là không gian của:

- ☐ Buôn lậu từ hàng hóa tới mại dâm.
- ☐ Nơi vùng cấm với luật rừng của xã hội đen.
- ☐ Chốn mà các lực lượng bảo vệ an ninh không dám lui tới.

Khi các yếu tố xã hội tiêu cực này có đủ đầy rồi ngập tràn trong các khu ổ chuột thì *xã hội học chính trị* sẽ đưa ra những giả thuyết về các khu ổ chuột:

- ☐ Sẽ có nội loạn xã hội vì *tức nước vỡ bờ*.
- ☐ Sẽ có biến loạn xã hội vì *dồn chó chân tường*.
- ☐ Sẽ có hậu loạn xã hội vì *sống thí mạng, kiểu sống nay chết mai*.

Những nghiên cứu về *nội loạn, biến loạn, hậu nạn* loại này thường là loại:

- ☐ Bạo động không có tổ chức nên khó kiểm soát
- ☐ Bạo động không có chương trình chính trị nên khó có được phương án đấu tranh dựa trên đạo lý và pháp lý...

Xã hội phân cực bằng cực quyền: cái tà

Thấy sự phân cực xã hội, một bên là biệt dinh, biệt phủ; một bên là khu ổ chuột của những đồng bào trắng tay, đang giết chính nhân sinh của mình trong *hang cùng ngõ cụt* trước dịch bệnh, để thâu được cái *chất tà* của một chế độ, với định chế, có cơ chế đang phân cực một cách *thất nhân bất đức* nhất, một cách man rợ nhất!

**Chất tà* làm ra *cái tà* tạo nên *cái ác*, đang mạc vận hóa cả một dân tộc, đang vô hậu hóa cả một giống nòi, bắt đầu bằng *công an trị*, tay cầm súng, tay cầm chìa khoá nhà giam, giết đồng bào trong đồn công an bằng nhục hình rồi bứt tử, mà công lý của công luật không sao chạm tới được các loại sát nhân này.

**Chất tà* làm ra *cái tà* tạo nên *cái tham*, nơi mà tham quan là loại *gà què ăn quần cối xay* để tham quyền, rồi tham ô bằng *thừa nước đục thả câu*, từ *chống lưng* tới ô dù cho sân sau của trọc phú, để cùng nhau trộm cắp, cướp, giật từ tiền tài của dân tộc tới tài nguyên của đất nước. Một hệ thống tham những *thừa gió bẻ măng*, với hành vi tồi tệ của đám *chờ sung rụng*, nghiêng ngang trong các biệt dinh, biệt phủ, nhưng là loại ký sinh *ăn cổ đi trước, lội nước đi sau*.

**Chất tà* làm ra *cái tà*, tạo nên *cái gian*, từ đám quan chức tới lũ thái tử đảng tay cầm bằng giả vì học giả và thi giả, tay vắt tiền qua cửa, thích làm ký sinh hậu duệ, say quan hệ bất chính, cuồng tiền tệ bất lương.

**Chất tà* làm ra *cái tà*, tạo nên *cái độc*, của *đầu đảng* tay thanh lọc, tay thanh trừng; thích chỗ *đầu lãnh*, ngồi ghế *đầu sòng*, ngủ giường *đầu sỏ*, đứng đất *đầu nậu* sống trong biệt phủ, biệt dinh tự, với quốc tịch ngoại quốc cùng tiền của đã chuyển qua phương Tây.

Tất cả đám này sống trong biệt phủ, biệt dinh, bằng hành vi *trộm, cắp, cướp, giật* từ tiền thuế của dân tới vơ vét tiền bạc bất chính từ buôn quyền tới buôn vị. Sống trong biệt phủ, biệt dinh bằng nội thất bại não của trọc phú, vô tri nên vô thâm mỹ, vô trí nên vô mỹ thuật, khoe của bằng mạ vàng, nhưng vắng mỹ học, trống mỹ luận, rỗng mỹ lý. Đeo vàng trên người, mạ vàng trên nội thất, với não trạng mạ vàng nhưng não bộ thì vắng tanh trong thời thiêu!

Thấy biệt phủ, biệt dinh, thâu khu ổ chuột người của các đồng bào trong khốn kiếp để thông hiểu rằng: tổ quốc hít thở tà dịch bán nước buôn dân; và dân tộc đang thấp thỏm cạnh tà tâm thất nhân bất đức, nội lực giống nòi suy kiệt trước vi trùng lạ của tà quyền.

Xã hội phân cực bằng cực vị: *cái đều*

Nhân diện sự phân cực xã hội, một bên là *biệt dinh, biệt phủ*; một bên là *khu ổ chuột-người* với những đồng bào sống trong khốn cùng, đang ngày ngày bị lao lý hóa ngay trong nhân kiếp nạn nhân của *cái đều* làm nên *cái lộn, cái tráo, cái lừa*.

Một xã hội không hề là *xã hội chủ nghĩa*, lại càng không là *cộng sản chủ nghĩa*, vì bọn *đầu đảng* chính là đám *đầu sỏ* của chế độ, chính là lũ *đầu sòng* của định chế, chính là bè *đầu nậu* của quyền lực không hề muốn *cộng (tài) sản* của chúng do *trộm, cắp, cướp, giết* mà ra. Chúng không hề muốn *chung-để-chia* và *chia-để-chung* với dân tộc, nên chúng mới biến biệt phủ, biệt dinh của chúng trở thành: pháo đài, thành lũy để trực tiếp tạo trực biên để cách biệt với quần chúng, với xã hội.

Bằng *tuyên truyền trị* chúng tạo ra một sinh hoạt xã hội với *sự đều cán* hoành hành bằng cái gian của: *đất là sở hữu của toàn dân nhưng do nhà nước quản lý*. Bằng *ngu dân trị* chúng tạo ra một quan hệ xã hội với sự *đều giả* của quy hoạch đất đai, quy hoạch đô thị, biến *dân lành* thành *dân oan*, với thảm nạn *màn trời chiếu đất*. Bằng *công an trị* với cực vị của đám *đầu sỏ* chế độ, lũ *đầu sòng* định chế, bè *đầu nậu* quyền lực, để áp chế, cưỡng bức, đàn áp, khủng bố, lao tù, sẵn sàng thủ tiêu, hành sát những chủ thể dân thân để bảo vệ: *sự thật, công lý, lẽ phải*.

Đám đang sống trong biệt phủ là ai? Lũ đang ăn trong biệt dinh là ai? Bè đang ngủ trong các lầu đài (giả) là ai? Chúng là các thủ phạm của Đảng *đầu sỏ* đã vắt đất nước vào bùn rác với bao *khu ổ chuột*. Chúng mặc kệ cho khuôn mặt quê hương bị ngợp đen bụi mịn của ô nhiễm với nhiệt điện than, do chính chúng đã mở cửa cho *Tàu tà* tạo ra *Tàu nạn, Tàu hoạn* tạo nên *Tàu họa, Tàu phỉ* tạo từ *Tàu tà*. Vậy *đám đang sống trong biệt phủ là ai? Lũ đang ăn trong biệt dinh là ai? Bè đang ngủ trong các lầu đài (giả) là ai?* Chúng là các thủ phạm của Đảng *đầu sòng* đập dân tộc vào hẻm tối, chúng đã *dân oan hóa* quần chúng bằng các *khu ổ chuột, ai chết mặc ai, tiền thầy bỏ túi*. Chúng là các thủ phạm của Đảng *đầu nậu* đặt giống nòi vào canh bạc vô hậu, vì chúng sẵn quyền nhưng trọc tri, sẵn vị nhưng trọc nhân. Chúng sẵn sàng âm binh hóa cả một tiền đồ do tổ tiên Việt để lại cho con cháu Việt, và chúng sẽ sẵn sàng thí mạng luôn cả sinh linh chưa sinh!

Xã hội phân cực bằng cực lợi:

Đầu đảng, đầu nậu, đầu sỏ, đầu sòng, đầu lãnh

Nếu được sống trong biệt phủ, biệt dinh mà nhờ *làm chổi đốt, nhờ chạy xe ôm...* thì là chuyện hoang tưởng vô cùng lố bịch, đều cang một cách thô bỉ, mà chuyện hoang tưởng loại này thì vừa mạt vận, lại vừa khôn kiếp, sẽ không bao giờ thành chuyện cổ tích được. Còn sống, ăn, ngủ trong biệt phủ, biệt dinh mà nhờ:

- ☐ *Buôn chức bán quyền*
- ☐ *Buôn bằng bán cấp*
- ☐ *Buôn thần bán thánh*
- ☐ *Buôn dân bán nước...*

Thì đây chỉ là loại *đá cá lặn dưa*, đầu đường bằng *bát chính*, xó chợ bằng *bát lương*, nên chúng sống, ăn, ngủ từ sinh nhai tới sinh hoạt bằng:

- ☐ *Bạo quyền độc đảng công an trị.*
- ☐ *Tà quyền độc đảng tham nhũng trị.*
- ☐ *Ma quyền độc đảng đặc lợi trị.*
- ☐ *Quý quyền độc đảng đặc quyền trị...*

Xã hội *hội định cư* và xã hội *học đô thị* đã phân tích để phân loại: cư trú, tạm trú, ẩn trú, mà còn phân định để phân giải các loại biệt phủ, biệt dinh, biệt thự. Nơi mà lương bổng thấp mà *nhà cao cửa rộng*, lại *kín cổng cao tường* với lán giềng, để *bé môn tóa cang* với xã hội, rồi *ngăn sông cấm chợ* với quần chúng, thì đây thuộc loại:

- ☐ *Đầu nậu*, qua *cờ gian bạc lặn* ngay trong chế độ.
- ☐ *Đầu sỏ*, qua *buôn gian bán lặn* ngay trong định chế.
- ☐ *Đầu sòng*, qua *trao gian đổi lặn* ngay trong cơ chế.
- ☐ *Đầu lãnh*, qua *buôn thầy bán bạn* ngay trong bè đảng.

Cả đám âm binh này là con giòng cháu giống của *đầu đảng* qua:

- ☐ *Thanh trừng trị.*
- ☐ *Tuyên truyền trị.*
- ☐ *Ngu dân trị.*
- ☐ *Xã hội đen-đỏ trị...*

Đầu đảng điều khiển rồi điều hành đám âm binh là *đầu nậu*, *đầu sỏ*, *đầu sòng*, *đầu lãnh* từ bất nhân tới thất đức, chúng đã:

- ☐ *chặn kiến thức, cắt tri thức của trí thức*
- ☐ *nhỏ ý thức, búng nhận thức của xã hội*
- ☐ *rút tâm thức, bức tình thức của dân tộc.*

Xã hội phân cực bằng cực trị: (du) đảng trị

Đại diện cho dân oan, không những của Dương Nội, mà còn là biểu tượng cho dân oan ngày ngày ngày đấu tranh cho công bằng, công lý chống lại bọn tham quan và trọc phú đã “đi đêm” với nhau để phá nhà, cướp đất của dân lành, rồi biến họ thành dân oan trong thảm cảnh *màn trời chiếu đất*, trong thảm họa *đầu đường xó chợ*, trong nạn cảnh của các *khu ổ chuột*; đó là chị *Cần Thị Thêu*. Trước toà án, tháng Năm năm 2021, khi được hỏi tên, thì chị khai đồng dạng chị là: «*Tôi là nạn nhân của cộng sản*».

Đây là cách nói gọn để vạch mặt chỉ tên một chế độ hành tác bằng *trộm, cướp, giết*, qua hành vi *thất nhân bất đức*. Nhưng xã hội học cư trú khi được trợ lực bởi xã hội học nghiên cứu về bất công, qua khảo sát, điều tra, điền dã, không được “*nói gọn*” mà phải đi từ phân tích tới phân loại, từ phân giải tới phân luận. Nơi mà dân lành, rồi giờ đã thành dân oan trong thảm cảnh *màn trời chiếu đất*, trong thảm họa *đầu đường xó chợ*, trong nạn cảnh của các *khu ổ chuột-người*. Họ chính nạn nhân của bọn *đầu đảng, đầu lãnh, đầu sỏ, đầu sòng, đầu nậu* không hề biết «*cộng (tài) sản*» với dân tộc, với giống nòi, với đất nước. Họ là nạn nhân của:

Công an trị, giết dân trong đồn công an.

Thanh trừng trị, diệt đồng chí như diệt đồng rận.

Tham ô trị, chống lưng rồi ô dù cho trọc phú.

Tham nhũng trị, dùng sân sau để xây biệt phủ.

Đặc quyền trị, mạo chính danh để tạo đặc lợi.

Tuyên truyền trị, ăn gian nói dối như ăn quà vặt.

Ngu dân trị, bóp chết tri thức ngay trong trứng nước.

Côn đồ trị, du đảng và quan chức cùng cụng ly.

Xã hội đen đỏ trị, lưu manh và công an cùng đánh chén.

Trộm, cướp, giết trị, dân lành đã thành dân oan...

Họ trực tiếp là nạn nhân của: *mưu hèn kế bẩn trị, truy cùng diệt tận trị*,

đặc quyền, đặc lợi, đặc ân trị, mua bằng bán cấp trị, mua quyền bán chức trị... Họ trực tiếp là nạn nhân của: *buôn thần bán thánh trị, hèn với giặc ác với dân trị, phản dân hại nước trị, buôn dân bán nước trị*... Họ sẽ gián tiếp là nạn nhân của: *Tàu tặc, Tàu hơan, Tàu họa, Tàu nạn, Tàu phỉ, Tàu tà trị*...

Xã hội phân cực bằng cực đoan: *trọc trị*

Sống, ăn, ngủ trong biệt phủ, biệt dinh mà nhờ: *buôn chức bán quyền, buôn bằng bán cấp, buôn thân bán thánh, buôn dân bán nước...* trong không gian âm quyền của âm tướng, âm binh qua sân sau, ô dù, *chống lưng, móc ngoặc*.

Một con đường bất chính, bằng tà lộ bất lương, được bảo kê bằng: *bạo quyền độc đảng công an trị, tà quyền độc đảng tham nhũng trị, ma quyền độc đảng đặc lợi trị, quỷ quyền độc đảng đặc quyền trị...* thì phải cùng *đảng, bè, bọn, lũ, phái, phe* của *trọc trị* với các chỉ báo phân tích sau đây của *xã hội học đạo đức* và *triết học luân lý*:

- ☐ Trọc phú sống trong biệt phủ nhưng rỗng nhân từ, khuôn mặt phì *trọc tâm, ghé trên ngời tót số sàng* như Mã Giám Sinh, cùng *tà quyền độc đảng tham nhũng trị*.
- ☐ Trọc phú ăn trong biệt dinh, trống nhân lý, khuôn mặt béo *trọc trí, xum xoe đưa người cửa trước đón người cửa sau* kiểu Tú Bà cụng ly cùng bạo quyền độc đảng công an trị.
- ☐ Trọc phú ngủ trong biệt thự nhưng vắng nhân nghĩa, khuôn mặt độn *trọc ân, giả-đề-gian nói lời rồi lại nuốt lời như chơi* loại Sở Khanh, gian dối cùng quỷ quyền độc đảng đặc lợi trị.
- ☐ Trọc phú chơi trong lâu đài (giả), phì trọc tâm, béo trọc lý, độn trọc tình lên, xuống, vào, ra dọc ngang mọi nẻo quê hương để cướp đất *trộm, cắp, đoạt, giật* rừng, biển, núi, đồi, cơ đồ tổ tiên.
- ☐ Trọc phú dạo trong cung điện (giả) mạ vàng, *trọc mỹ quan, trọc mỹ thuật, trọc mỹ luận, trọc mỹ lý*, nhưng biết dẫm bẹp lương tâm đồng bào Việt như dẫm đạp dân oan, chà nát lương tri giống nòi Việt như chà đạp dân đen.
- ☐ Trọc phú đùa trong *trà dư tửu hậu*, ngày ngày hì hục trọc tâm, tháng tháng hò hét *trọc lý*, năm năm vợ vét trọc ân, dọc ngang trên một đất nước đang bị trọc hóa tài nguyên, nghênh ngang qua mặt một dân tộc đang bị trọc hóa lương tri.

Điền dã công phương pháp luận của khoa học xã hội:

Thực địa của thực tế, thực cảnh của thực trạng

Khoa học xã hội (*xã hội học, nhân học...*) khác nhiều với khoa học nhân văn (*triết học, văn học...*) vì khoa học xã hội không chỉ ngừng ở văn bản, mà phải nhập nội vào thực địa để sống với thực tế, hiểu thực cảnh để thấu thực trạng. Thượng nguồn trong học thuật của khoa học xã hội và khoa học nhân văn có thể bắt đầu cùng một điểm khởi hành là văn bản, sách vở trong hệ thống tri thức của mỗi chuyên ngành. Nơi mà những tác giả và những tác phẩm của họ là những ngọn hải đăng sẽ giúp người nghiên cứu có những định hướng rành mạch trong lý luận để tìm đường đi nước bước, rõ ràng trong lập luận để xây móng, nền, tường, mái cho công trình nghiên cứu của mình. Nhưng khoa học xã hội có đường đi nước bước của khảo sát thực nghiệm, của điều tra thực địa được chương trình hóa bởi điều tra thực tế, nơi mà điền dã kết nối được hệ thực (*thực địa, thực cảnh, thực trạng* làm nền cho *thực tế*) với hệ cảnh (*hiện cảnh, hoàn cảnh, họa cảnh, nạn cảnh* chính là gốc cội của *bối cảnh*). Nên điền dã thực địa của khoa học xã hội trực tiếp *xem-xét-xử* bằng ba hành tác, mà có khi khoa học nhân văn không thực hiện, hay không muốn thực hiện, cả bằng ba hành tác đều có trong giáo lý Việt mà con tổ tiên Việt đã giáo dục và giáo dưỡng con cháu Việt:

- ☐ *Vô trượng bất tín, thấy mới tin, không thấy thì chưa tin*
- ☐ *Thức khuya mới biết đêm dài, bằng cân, đo, đong đếm*
- ☐ *Phải lần cho tới tận nguồn lạch sông (Nguyễn Du).*

Trong điền dã thực địa, có những thực tế tới từ thực địa mà cảm nhận của người đang khảo sát, đang điều tra mà lý thuyết của văn bản không sao có được. Trong chủ đề *Cư luận* này, *thảm nạn tạm trú, thảm họa ẩn trú*, thì kẻ đang điền dã: *buồn nôn* tới tận ruột khi phải sống cả ngày trong những khu ổ chuột, mà đồng bào mình đang phải sống ngày đêm.

Mùi tanh của các trong những khu ổ chuột, mà đồng bào mình đang phải sống ngày đêm. Buồn nôn cùng mùi tanh đến rợn người, làm nên dịch bệnh, đưa người tới với thần chết... Buồn nôn, mùi tanh, dịch bệnh, thần chết... làm nên thực tế, nói lên sự thật, đây chính là *thực trạng luận* làm nên sự trưởng thành tri thức của kẻ đang điền dã.

Điền dã bằng khoa học luận của khoa học xã hội:

Đa tri thực địa xây dựng đa lý thực luận

Khoa học xã hội (*xã hội học, nhân học...*) luôn là chỗ dựa của khoa học nhân văn (*triết học, văn học ...*) vì khoa học xã hội sử dụng điền dã thực địa để thấy cho thấu thực tế; vận dụng khảo sát tại chỗ để xem rồi xét thực cảnh; tận dụng điều tra tới nơi tới chốn hiểu cho thông thực trạng. Khoa học luận của khoa học xã hội vừa đi gần, vừa đi xa hơn hơn văn văn bản lý thuyết của khoa học nhân văn. Khoa học luận của khoa học xã hội có đường đi nước bước của nó, không là đường đi lối về bằng những mô thức của toán học, nên nó không phải là khoa học của mô hình; nó cũng không là khoa học thực nghiệm bằng thí nghiệm như sinh, lý, hóa... Khoa học luận của khoa học xã hội lấy đa tri để lập đa lý, lấy đa trí để lập đa luận, nó có ít nhất là bốn khoa học luận cùng nhau song hành để gây dựng ra một khoa học luận với nhiều lối ra ngõ vào của: **Khoa học luận sử tính*, mọi dữ kiện nếu muốn trở thành chứng tích, thì kẻ điền dã phải định được không gian và thời gian diễn ra dữ kiện giờ đã thành sự kiện hay sự cố.

**Khoa học luận bối cảnh*, có hệ thực nơi mà thực địa, thực cảnh, thực trạng làm nền cho thực tế, biết chung lưng đấu cật với hệ cảnh nơi có hiện cảnh, hoàn cảnh, họa cảnh, nạn cảnh chính là gốc cội của bối cảnh.

**Khoa học luận so sánh*, nơi có cân, đo, đong, đếm của định lượng luôn song hành cùng trực quan trên thực cảnh làm nên định chất, định tính của “*Phải lần cho tới tận nguồn lạch sông*” (Nguyễn Du).

**Khoa học luận của độ hình tổng quan*, nơi mà một trường hợp của hệ đặc (đặc điểm, đặc thù, đặc tính) được có chỗ đứng ghế ngồi của tổng kết làm nên tổng thể, trong nói có sách mách có chứng của tổng quan.

Khi bốn khoa học luận này cùng nhau song hành ngay trong chủ đề *Cư luận* này, *thảm nạn tạm trú, thảm họa ẩn trú*, thì chúng sẽ cho nhận ra ít nhất ba tổng kết-tổng thể-tổng quan với bất bình đẳng trong *cư trú*, tới từ chế độ độc đảng toàn trị, độc tài nhưng bất tài trong các quốc sách về *nơi ăn chốn ở* của dân tộc. *Bất công trong tạm trú*, tới từ chế độ độc đảng toàn trị, độc trị nhưng không hề biết quản trị về trong âm ngoài êm cho đồng bào. *Bất nhân trong tạm trú*, tới từ hệ thống độc đảng tham nhũng trị, của hệ tham (*tham ô, tham nhũng, tham tiền*) với trọc phú trong biệt phủ và dân đen trong khu ổ chuột.

Điền dã bông lý thuyết luận của khoa học xã hội:

Đa thực địa chế tác đa lý thuyết

Khoa học xã hội ra đời, sống còn rồi sống sót là nhờ hệ *đa* của chính nó, nơi mà tự do chọn chủ đề, tự chủ chọn nghiên cứu, tự lập chọn khảo sát để tự tin trong điền dã quyết định các quy trình sau: *đa tri thức bảo đảm cho lý luận; đa lý luận bảo đảm cho lập luận; đa lập luận bảo đảm cho giải luận; đa giải luận bảo đảm cho diễn luận*. Khoa học xã hội tạo *hành động đa*, nuôi *hành tác đa*, dưỡng *hành vi đa*, tự do trong tự chủ, tự tin trong tự lập, nhưng nó chỉ phát triển, tiến bộ, văn minh trong các quốc gia biết bảo vệ nhân quyền, và trong các xã hội biết tôn vinh dân chủ. Cụ thể là nó chỉ trưởng thành trong không gian trí thức của *đa nguyên*, có *đa trí, đa tri, đa hiệu, đa năng* tạo ra *đa phương, đa chiều, đa hướng, đa diện* cho *đa lý thuyết* chính là *đa tri thức luận*. Ngược lại, khoa học xã hội mặt vận trước *bạo quyền công an trị, yểu mệnh trước tà quyền tuyên truyền trị, bạc kiếp trước quỷ quyền ngu dân trị*. Nơi mà các học giả, các nhà nghiên cứu, kể cả các viện học thuật, các trung tâm nghiên cứu nếu muốn “*vinh thân*” hoặc muốn “*phì gia*” thì phải biết *tự kiểm chế* bằng *tự kiểm duyệt* trước đám *bạo quyền công an trị, tà quyền tuyên truyền trị, quỷ quyền ngu dân trị* này. Các học giả, các nhà nghiên cứu, cùng các viện học thuật, các trung tâm nghiên cứu đều đang hành nghề trong xã hội Việt hiện nay đều biết rành mạch rằng: *bên ngoài một biệt phủ* của một tham quan xây được là nhờ *âm quyền tham nhũng trị* chỉ trong một nhiệm kỳ, mà một gia đình đang sống trong khu ổ chuột với hàng chục thế hệ cũng không sao xây cất được. *Bên trong một biệt phủ* của một tham quan xây được là nhờ *âm quyền tham ô trị*, làm ô dù cho *sân sau* của *trọc phú*, bằng *văn hóa phong bì* mà có được nội thất với gỗ quý hiếm đã trộm, cắp, cướp, giật từ các rừng nguyên sinh, ngay trong cơ đồ của tổ tiên và giống nòi. Nơi mà một gia đình đang sống trong khu ổ chuột với không biết bao nhiêu thế hệ mới có được.

Không dám chọn chủ đề nghiên cứu, không dám vận dụng điền dã để khảo sát thực địa và điều tra tại chỗ, thì đúng như là “*tự chặt chân, tự chặt tay*” bằng *tự kiểm duyệt* để làm vừa lòng bạo quyền đang xem số kiếp khoa học xã hội của mình là mặt kiếp của “*cá nằm trên thớt*”. Tại đây, khoa học không còn là khoa học nữa, mặc dù xã hội đầy bất bình đẳng, ngập bắt công vẫn ngày ngày, giờ giờ diễn ra trước mắt chúng ta.

Xóa cái nhục ổ chuột, dẹp cái đều biệt phủ

Xóa cái nhục ổ chuột để lấy lại nhân phẩm của đồng bào, cụ thể là:

- ☐ Xóa sạch liên minh âm tướng giữa *tham những trị* và trọc phú trị cướp đất dân lành biến họ thành dân oan trong các khu ổ chuột.
- ☐ Xóa sạch liên kết âm binh giữa *bất tài trị* và *bất lương trị* biến dân hiền thành dân đen cùng quần trong các khu ổ chuột.

Dẹp cái đều biệt phủ để nhận lại nhân trị của công bằng, cụ thể là:

- ☐ Dẹp sạch hệ *tham* (*tham quyền, tham quan, tham ô, tham những*) lấy *tham tiền* để xây biệt phủ, phân cực xã hội Việt bằng bất công trong bất đức.
- ☐ Dẹp sạch hệ *đặc* (*đặc quyền, đặc lợi, đặc ân*) lấy *quan hệ-tiền tệ-hậu duệ* để xây biệt phủ, phân hóa xã hội Việt bằng bất nhân trong thất đức.

Xóa cho tròn ô dù, *chống lưng*, dẹp cho đủ sân sau, *phong bì*, cụ thể là:

- ☐ Vận dụng các giá trị cộng hòa (*tự do-công bằng-bác ái*) để bứng đi hệ *độc* (*độc đảng, độc quyền, độc trị, độc tôn*).
- ☐ Tận dụng các giá trị dân chủ (*đa nguyên, đa tài, nhân quyền*) để nạo đi hệ *bất* (*bất tài, bất chính, bất lương, bất nhân*).

Xóa cái nhục ổ chuột bằng sáng kiến vì phát triển đất nước, tiến bộ xã hội, văn minh dân tộc với *mái ấm gia đình* bằng quyết sách sáng chế ra quốc sách *trong ấm ngoài êm* của tổ tiên Việt. Dẹp cái đều biệt phủ không bằng đập nát khi chế độ độc đảng sụp đổ, không bằng đốt phá khi chính thể toàn trị rơi rụng, mà dẹp bằng thông minh của sáng tạo, bằng thông thái của tái tạo:

- ☐ Biến các biệt phủ của tham quan thành *nhà trẻ*.
- ☐ Biến các biệt dinh của quan chức thành *viện dưỡng lão*.

Bảo vệ những gì đã xây để bảo quản những gì đã có, không lập lại sai lầm của *tuyên truyền trị* làm nên *ngu dân trị* của độc đảng toàn trị của các chế độ vô sản trong vô học là đốt sách, phá đền, đập miếu... Giữ lại để biến cái xấu thành cái tốt, cái đều thành cái lành.

TRỌC

Trọc phú rỗng nhân từ, khuôn mặt phì trọc tâm
ngồi tốt số sàng cùng tà quyền độc đảng tham nhũng trị.

Trọc phú trống nhân lý, khuôn mặt béo trọc trí
ngồi xum xeo cùng ly cùng bạo quyền độc đảng công an trị.

Trọc phú vắng nhân nghĩa, khuôn mặt độn trọc ân,
sân sau bòn tiền cùng quỹ quyền độc đảng đặc lợi trị.

Trọc phú, phì trọc tâm, béo trọc lý, độn trọc tình
lên, xuống, vào, ra dọc ngang mọi nẻo quê hương để cướp đất
trộm, cắp, đoạt, giật rừng, biển, núi, đồi, cơ đồ tổ tiên.

Trọc phú, phì trọc tâm, béo trọc lý, độn trọc tình
dầm bẹp lương tâm đồng bào Việt như dầm đạp dân oan
chà nát lương tri giống nòi Việt như chà đạp dân đen

Trọc phú, ngày ngày hì hục trọc tâm
Trọc phú, tháng tháng hò hét trọc lý
Trọc phú, năm năm vơ vét trọc ân

Đất nước nào đang bị trọc hóa mọi tài nguyên
Dân tộc nào đang bị trọc hóa lòng lương thiện.

LÊ HỮU KHÓA

NGU CHỦ

Đứa ngu làm chủ

Mang huynh đệ lên nồi da nấu thịt ba mươi năm.

Đứa ngu làm chủ

Bắt nguyên khí quốc gia học tập cõi rừng thiêng nước độc.

Đứa ngu làm chủ

Xô đồng bào ra biển làm môi cho thân chết vượt biên.

Đứa ngu làm chủ

dâng đất, trao biển, tặng đảo cho giặc muôn đời muôn kiếp.

Đứa ngu làm chủ

Chôn đạo lý tổ tiên, vui đạo đức dân tộc, lấp luân lý giống nòi.

Đứa ngu làm chủ

hét giữa đêm ác mộng: “Tao chôn rồi sao Việt tộc không chết?”.

Đứa ngu làm chủ

gào giữa đêm tỉnh mộng: “Tao chết rồi nhưng chưa chôn sao ?”.

LÊ HỮU KHOÁ

ƠI

Đất nước ời, một dòng nước đổ lạ
của hóa chất Tàu thù vấy bừa biển sông.

Quê hương ời, một làn khói đen
với nhiệt điện than nhuộm phổi trầm kha.

Đồng bào ời, hai chữ ngày ngày sao xa lạ
trước bạo quyền cùng trọc phú cướp đất dân oan.

Giống nòi ời, sao phải đi tìm từng phút từng giây?
máu chảy rồi sao ruột chẳng mềm?

Tổ tiên ời, sao chúng con cúi đầu rồi nhắm mắt
khom lưng để lạc đường, quỳ gối để làm chân trời.

Tổ quốc ời, một dải đất bạc màu... bạc chất sống
với đám cầm quyền bạc nghĩa... bạc tâm.

LÊ HỮU KHOÁ

CHUYÊN CHÍNH

Chuyên chính vô sản
không cùng nhân giáo với tổ tiên

Chuyên chính vô tri
không cùng nhân tâm với đồng bào

Chuyên chính vô thức
không cùng nhân nghĩa với dân tộc

Chuyên chính vô luân
không cùng nhân bản với giống nòi

Chuyên chính vô học
không cùng một nhân đạo với tương lai.

LÊ HỮU KHOÁ

SAO VIỆT TỘC KHÔNG VUI ?

**Hết chiến tranh rồi sao lòng người còn bom nổ
Vì bạo quyền độc đảng toàn trị vẫn đội bom.**

**Hoà bình rồi sao não người vẫn bầm tím đòn thù
Vì quỷ quyền độc đảng công an trị vẫn tra tấn từng ngày.**

**Thống nhất đất nước rồi sao dân tộc vẫn lạc lối tổ tiên
Vì tà quyền độc đảng tham nhũng trị buôn dân bán nước sớm hôm.**

**Dứt chiến tranh, có hoà bình, đã thống nhất
Sao Việt tộc không vui ?
Vì dân lành giờ đã thành dân đen đầu đường xó chợ
Vì dân hiền giờ đã thành dân oan chiếu đất màn trời
Vì dân tộc giờ vẫn ngày đêm thấp thỏm lưu vong...**

LÊ HỮU KHOÁ

HÀI CỐT VÔ HÌNH, TRO BỤI VÔ DẠNG

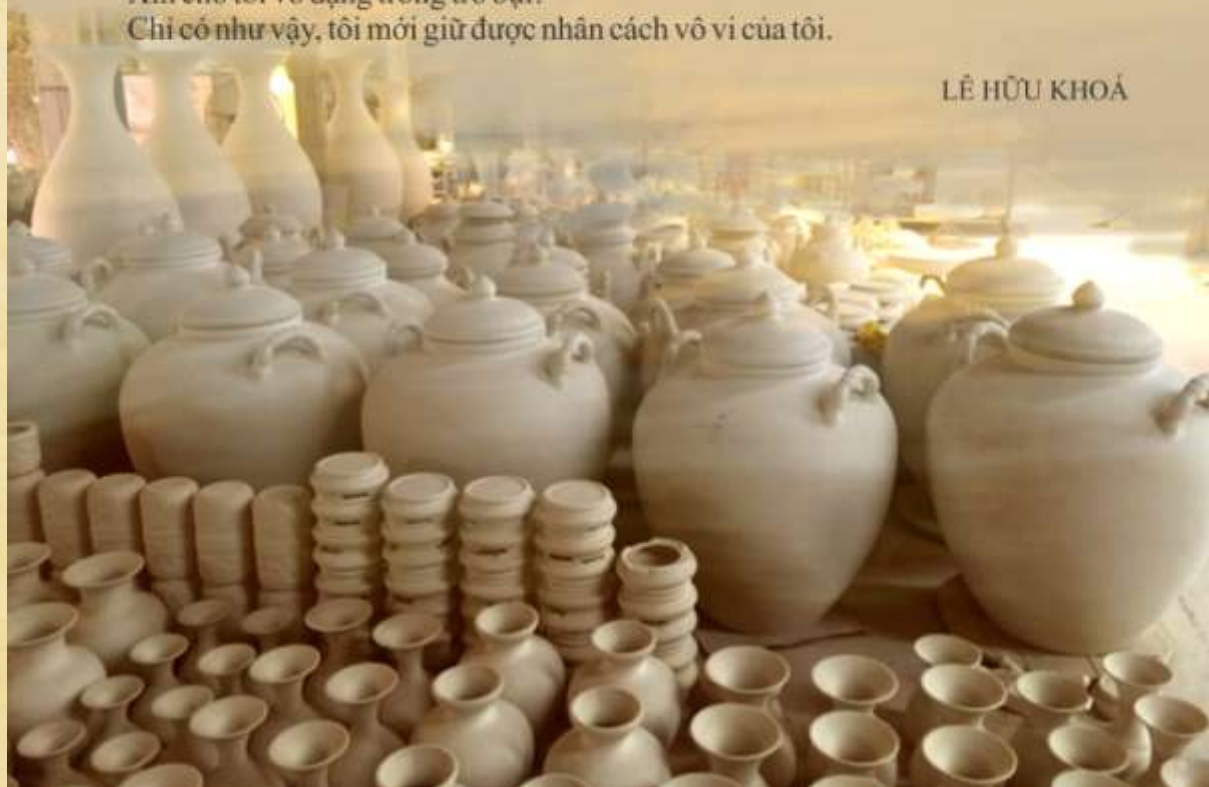
Di chúc vừa viết xong, nội tạng tặng tha nhân, thân xác thành hài cốt, nhưng phải tức khắc thành tro bụi vô hình giữa nhân gian, không được chiếm một ly tắc nào trên mặt đất. Vì tôi chỉ là khách vãng lai trên trái đất này, chỉ có như vậy mới nhẹ thoảng nhân sinh, không phiền hà một tha nhân nào.

Nhưng số kiếp còn sống đây, chưa qua đời, nên nhân cách còn có thể bị nhóp nhúa hoá bất cứ lúc nào. Chỉ cần nhìn lăng tẩm một lãnh tụ được bạo quyền độc đảng bắt buộc một dân tộc phải cúi đầu đánh bóng lăng tẩm này hằng ngày, mình chợt thấy bị lợm giọng!

Rồi cuộc sống vẫn trước mắt, phải biết chọn cách nhìn để chịu trách nhiệm chuyện thấy của mình. Thấy gì? Thấy bao mẫu đất canh tác của nông dân bị tước đoạt để xây lăng mộ cho một chủ tịch nước, có lý lịch đồ tể, có chân dung sát nhân, mình chớp nhoáng bị buồn nôn!

Hài cốt không đòi xây lăng tẩm, hài cốt biết giữ nhân vị trong vô hình.
Tro bụi không đòi dựng lăng mộ, tro bụi biết giữ nhân bản trong vô dạng.
Xin cho tôi vô hình trong nhân vị!
Xin cho tôi vô dạng trong tro bụi!
Chỉ có như vậy, tôi mới giữ được nhân cách vô vi của tôi.

LÊ HỮU KHOÁ

**Các bản thảo được nhà xuất bản
Anthropol-Asie ấn hành có thể tham khảo
qua Facebook Vùng khả luận (trang thầy Khóa).**

NHÂN LUẬN (*l'argumentation humaine*)

CHÍNH LUẬN (*l'argumentation politique*)

DUYÊN LUẬN (*l'argumentation relationnelle*)

KIỆP LUẬN (*l'argumentation karmique*)

MỸ LUẬN (*l'argumentation esthétique*)

NGHỆ LUẬN (*l'argumentation artistique*)

TÂM LUẬN (*l'argumentation affective*)

THI LUẬN (*l'argumentation poétique*)

TÌNH LUẬN (*l'argumentation sentimentale*)

TỰ LUẬN (*l'argumentation libérée*)

TRỰC LUẬN (*l'argumentation directe*)

XÃ LUẬN (*l'argumentation sociétale*)

OAN LUẬN (*l'argumentation contre l'injustice*)

BỤI LUẬN (*l'argumentation à propos de la «poussière de la vie»*)

VIỆT LUẬN (*L'argumentation vietnamienne*)

LINH LUẬN (*L'argumentation spirituelle*)

GIÁO LUẬN (*l'argumentation éducative*)

THƯ LUẬN (*l'argumentation éducative*)

TUỆ LUẬN (*l'argumentation transmissive*)

TỘI LUẬN (*l'argumentation contre le crime d'Etat*)

SINH LUẬN (*l'argumentation anthropologique de l'écologie*)

LƯƠNG LUẬN (*l'argumentation contre le crime d'Etat*)

CHỦ LUẬN (*l'argumentation créative du sujet*)

KHỔ LUẬN (*l'argumentation face à la souffrance*)

HỌA LUẬN (*l'argumentation face au malheur*)

THUẬT LUẬN (*l'argumentation face à l'œuvre d'art*)

ĐỒNG LUẬN (*l'argumentation fondatrice de la nation*)
NGŨ LUẬN (*l'argumentation sémantique de la langue*)
KÝ LUẬN (*l'argumentation narrative contre l'injustice*)
VÔ LUẬN (*l'argumentation éducative contre l'obscurantisme*)
ĐẠO LUẬN (*l'argumentation asymétrique de l'éducation*)
THƯỜNG LUẬN (*l'argumentation éthique de la compassion*)
NGHĨA LUẬN (*l'argumentation éthique du sentiment*)
ĐẠO LUẬN (*l'argumentation asymétrique de l'éducation*)
YÊU LUẬN (*l'argumentation intime de l'amour*)
THI LUẬN (*l'argumentation transgressive de la poésie*)
TÂM LUẬN (*l'argumentation relationnelle entre philosophie et poésie*)
NÃO LUẬN (*l'argumentation évolutive de la cognition*)
TỔNG LUẬN I (*l'argumentation synthétique I*)
TỔNG LUẬN II (*l'argumentation synthétique II*)
TỔNG LUẬN III (*l'argumentation synthétique III*)
TỔNG LUẬN IV (*l'argumentation synthétique IV*)
TỔNG LUẬN V (*l'argumentation synthétique V*)
TỔNG LUẬN VI (*l'argumentation synthétique VI*)
TỔNG LUẬN VII (*l'argumentation synthétique VII*)
THƠ – Recueils de poèmes
Vách, Vực, Vó, Vong, Vai, Vựa, Vận, Vị, Vãng

Lê Hữu Khóa

Giáo sư Đại học * Tiến sĩ quốc gia trường gia Cao học khoa học xã hội Paris * Tiến sĩ xã hội học Đại học Nice-Sophia Antipolis * Giám đốc Ban Cao học châu Á * Giám đốc biên tập Anthropol-Asie * Chủ tịch nhóm Nghiên cứu Nhập cư Đông Nam Á * Cố vấn Chương trình chống Kỳ thị của UNESCO – Liên Hiệp Quốc * Cố vấn Trung tâm quốc tế giáo khoa. Paris * Cố vấn thẩm định giáo dục và nghiên cứu đại học Bourgogne-Franche-Comté * Biên tập viên tạp chí Hommes&Migrations * Thành viên Hội đồng khoa học bảo tàng lịch sử nhập cư * Thành viên Hội đồng khoa học Viện nghiên cứu Đông Nam Á * Hội viên danh dự nhóm Thuyết khác biệt, Học viện nghiên cứu thế giới.